Զ. ՏԱՐԻ 1640 — ՓՈՒԼԿԱՆ ՀԱՅՑՈՑ 25 ՄԱՐԳԱՑ 4381 — Հ. Տ. 1 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — Ն. Տ. 13 ՅՈՒԼԻՍ 1889 — ՀԻՃ. 15 ԶԻԼԿԱՏԷ 1306 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1 ՅՈՒԼԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԱՒՍՏՐԻԱ — ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

[illegible]

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

[illegible]

ջերմ ծափահարութեամբ ընդունուեցան, և եթէ Անգլիոյ Խորհրդարանը նաւատորմին յաւելման համար 23 միլիոն անգլ. ոսկին մէկ անգամէն քուէարկեց, տարակոյս չկայ որ Ֆրանսայի Խորհրդարանն երկու ու կէս միլիոն անգլ. ոսկիէ պակաս գումար մը սիրով կը քուէարկէ նոյն նպատակին համար։

* * *

Պուլանժէականք կը շարժին, կը գործեն, պուլանժէութիւնը չմոռցնելու համար ազգին, մինչեւ ընդհանուր ընտրութեանց օրը։ Բայց իրենց ամէն ձեռնարկներն հաւասարապէս չեն յաջողիր։ Օրինակի համար, այս օրերս խոշոր ազդարարութեամբ ծանուցին թէ Պորտօ պիտի երթան իրենց գաղափարներն հռչակելու։ Բայց երբ Պ. Պ. Լակէռ, Տէրուլէտ և ամբողջ պուլանժէական սպայակոյտը Պորտօ մըտան, իրենց ակնկալածէն բոլորովին տարբեր ընդունելութիւն մը գտան։ Շատ մը ուսանողք և գործաւորք չարաչար սուլեցին պուլանժէական ատենաբանները, նոյն իսկ հացկերոյթի միջոցին։ Անկէ՛ Պուլանժէ աղաղակին կը խառնուէր մերթ ընդ մերթ կեցցէ՛ Քառնօ աղաղակն, և պորտոյի ժողովուրդը նոյն օր փութով հաստատեց թէ հանրապետական և պահպանողական զգացմամբք տոգորուած է։

* * *

Յուլիսի դէպ ի վերջը (Ն. Տ.) Ֆրանսայի գաւառային երեսփոխանական ժողովոց անդամներուն կէսը պիտի փոխուի։ 1,500 ընտրութիւնք պիտի կատարին, որք մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենան այս տարի, քանի որ կերպիւ մը նախաշաւիղ պիտի լինին հոկտ. ամսուն մէջ կատարելի քաղաքական (երեսփոխանական) ընտրութեանց։ Այժմ Հանրապետականք 1,200 անդամ ունին և Միապետականք 300 անդամ այն 1,500 գաւառային խորհրդականաց մէջ որոց պաշտօնավարութեան շրջանն աւարտած է։ Հանրապետական լրագիրք կը կարծեն թէ կուսակցութեանց այս համեմատութիւն չպիտի փոխուի առաջիկայ գաւառային ընտրութեանց մէջ։ Բայց աւելորդ է մարգարէութիւններ ընել երբ իրականութիւնն ա՛յնչափ մօտալուտ է։

* * *

Դատական նախարար Պ. Թէվրնէ վատահամբաւութեան դատ բացաւ Կօլուայի տնօրէն Պ. Արթիւր Մէյէրի դէմ, որ կը ջանար հաստատել թէ Պ. Թէվրնէ մեղսակից է դատապարտեալ խարդախ սեղանաւոր Մէյէրի։

Ընդհանուր դատախազ Պ. Քընէ տը Պօփէռի դէմ վատահամբաւիչ հրատարակութիւններ ընող լրագիրք բաւական խիստ դաս մը առին պատժական դատարանէն, և կը յուսացուի թէ Պ. Թէվրնէ ո՛չ նուազ յաջողապէս պիտի ապացուցանէ թէ իրեն դէմ ուղղուած հրատարակութիւնք Հանրապետական վարչութիւնն իսկ անպատուելու նպատակաւ յերիւրուած զրպարտութիւններ էին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Սոֆիայէ յուլիս 9 թուով կը հեռագրուի առ Փոլիթիք Քորէսփոնտէնս թէ կառավարութիւնը տակաւին վերջնական որոշում չէ տուած 25 միլիոն ֆր. ի փոխառութեան գործածման նըկատմամբ, զոր այս օրերս յաջողեցաւ կնքել ամերիկեան խմբակի մը հետ։ Խնդիր է այս կերպիւ գոյացեալ դրամը յատկացնել զանազան ձեռնարկներու, ուպէս են շինութիւնք երկաթուղեաց և գնմունք հրազինուց, որոց պէտք կը զգայ բանակին վերակազմութիւնը։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՊԱԹԵՄՊԵՐԿ

Կոմս Հարթէնաւ (իշխան Ալեքսանդըր Պաթենպերկ) ևս քան զևս կ'առանձնանայ, թաղուելով այն երջանկութեան մէջ զոր կը գտնէ իւր նորապսակ ամուսնութեամբ։ Սթիրիոյ Կրաձ քաղաքին մօտ ապարանք մը գընեց, և մտադիր է հոն հաստատել իւր բնակութիւն։

ԶՈՒԻՑԵՐԵԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Պիզմարք իշխանին երեք ծանուցագրերն որոց վրայ կը խօսէինք երէկ՝ քան միլիոն ֆր. ի կը նստին հելուետեան Հանրապետութեան համար, որ իւր բանակը նոր բաղհարուածեան հրացանով զինելու համար այս օրերս քան միլիոն ֆր. ի փոխառութիւն մը կնքեց սեղանաւորաց խմբակէ մը, որ գլուխն է Զուիցերիոյ Ազգային Դրամատունը։ Փոխառութեան տոկոսն է $3 \frac{1}{2}$ %, և ի հրապարակ հանման գինը պիտի լինի ո՛չ թէ 100է զատ, ինչպէս անփոփոխ սովորութիւն է միւս մեծ ու փոքր Տէրութեանց համար, այլ 101։ Այսչափ նպաստաւոր պայմաններով նոյն ինքն Պիզմարք իշխան չի կրնար փոխառութիւն մը կնքել Գերմանիոյ հաշուոյն։

Ի ՊԵՐԼԻՆ

Ի Պերլին սաստիկ տաք կ'ընէ, և այս արտասովոր ջերմութիւն սովորականէն աւելի մահ կը պատճառէ, մանաւանդ տըղայոց մէջ։ Թանջքի համաճարակ մը աւերումներ կը գործէ մանկանց մէջ, և հետեւանքն այն եղաւ որ յունիս ամսուն երեւոյթ մը դիտուեցաւ որոյ նմանը բազում տարիներէ հետէ չէր տեսնուած բըրուսիական մայրաքաղաքին մէջ.— Պերլինի բազմամարդութիւնը պակսեցաւ այն մէկ ամսուն մէջ, որովհետեւ ծնունդներէն երեք կամ չորս հարիւր աւելի մահեր տեղի ունեցան, մինչ ծնունդք մահերէն աւելի եղած են գրեթէ միշտ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

Նիսէ կը հեռագրուի թէ Ֆրանսական զօրքերն յուլիս 6ին Վար գետին վրայ նետուած կամրջէն անցան ամենայն արագութեամբ, և Հայյօ զօրավարն զօրաց առջեւ հայրենասէր ոգւով բանախօսութիւն մ'ընելով, ըսաւ թէ այս կամուրջն այնչափ քիչ ժամանակի մէջ շինող ռաժվիրայք և կամրջաշէն զօրքերը ջերմ խնդակցութեանց արժանի են. զի վճռական փորձ մ'եղած է, և յապագային ամենէն մեծ և լայն գետերէն անգամ քիչ ժամանակի մէջ անցնելու միջոցը գտնուած է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Մարսիլիայէ յուլիս 7 թուով կը հեռագրուի թէ հնդկաչինական Թերակղզիէն եկող թղթաբեր Ֆրանսական Նոբոլ շոգենաւը նոյն առտուն մտած է Մարսիլիոյ նաւահանգիստը։ Յունիս 2ին Շանկայէն (Չինաստան) մեկնելով գերմանական թղթաբեր Նէքքէր շոգենաւէն 18 ժամ ետքը, Նոբոլ Հոնկ-Քոնկ հասաւ անկէ 3 ժամ յառաջ։ Հոնկ-Քոնկէ գերմանական շոգենաւը 24 ժամ յառաջ մեկնեցաւ, և ֆրանսական շոգենաւը թէև նոյն գծին վրայ չէր երթար և 36 ժամ ալ ի Սայկոն կանգ առնուլ հարկադրեցաւ, բայց Նէքքէրէն յառաջ հասաւ Եդէն։ Այսպէս, Նոբոլի բերած նամակներն ի Փարիզ և ի Լոնտոն պիտի բաշխուին գերման շոգենաւուն բերած նամակներէն 25-30 ժամ յառաջ։ Ֆրանսացիք շատ գոհ են այս յաղթութենէ, զոր Ֆրանսական շոգենաւային ընկերութիւն մը կը տանի գերմանական Լոյտի ընկերութեան շոգենաւերուն վրայ, որք մեծ արընթացութեան համբաւ վայելած են ցարդ։ Նոբոլի մէջ կային 163 ուղեւորք։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Լոնտոն, 10 յուլիս.—Լորտերու ժողովոյն մէջ, Լորտ Քասլթաուն առաջարկեց որ Անգլիա անյապաղ Փորթուկալէ պահանջէ պատշաճ փոխարինութիւն մը անգլիացի բաժնետիրաց համար՝ Տէլակուայի երկաթուղւոյն անարդարանալի գրաւման պատճառաւ։ Լորտ Սալզպըրի ընդդիմացաւ այս առաջարկութեան, զոր կանխահաս կը գտնէ։ Եթէ ստուգուին երկաթուղւոյ ընկերութեան առարկութիւնք զորս կը հերքէ Փորթուկալ՝ տարակոյս չկայ թէ բացարձակապէս անիրաւ ընթացքի մը մէջ գտնուած պիտի լինի Փորթուկալ, և այս պատճառաւ յայտարարուեցաւ Լիսպոնի կառավարութեան թէ անգլիացի դրամատիրաց պատճառեալ վնասուց համար պատասխանատու կը մնայ Փորթուկալ։ Այս յայտարարութեան վրայ, Լորտ Քասլթաուն ետ առաւ իւր առաջարկութիւն։

* * *

Ինչպէս կ'երեւի, անգլիական կառավարութիւնն առաջուան խստութեամբ չի խօսիր Փորթուկալի դէմ։ Ինչպէս մեզ մօտ Պուլկարիա իւր մէջէն անցնող երկաթուղի մը գրաւեց, և Սերպիա ապստամբ մը վռնտելու չափ դիւրութեամբ վռնտեց ֆրանսական ընկերութիւնն որ շինած էր Սերպիոյ երկաթուղիներն և կատարեալ իրաւամբ կը շահագործէր զանոնք, և ինչպէս այս երկու պարագայից մէջ ևս Պուլկարիա և Սերպիա մէկ մէկ ձեւով արդարացում գտան կամ գէթ խնդիր չելաւ իրենց դէմ, կ'երեւի թէ Փորթուկալ ևս բոլորովին անտեղի տնօրինութիւն մը չէ ըրած, և կնքեալ պայմանագրութիւնք իրեն աւելի կամ նուազ իրաւունք կուտային։ Քննութեամբ մը միայն կրնայ երեւան ելնել իրաւունքն, և մինչեւ այն ատեն անգլ. կառավարութիւնը կ'առկախէ իւր վճիռ։

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆ ԱՆԳԼԻՈՅ

Անգլիոյ մէջ օրուան խնդիրն են արքայական գերդաստանին վճարեալ տարեկան գումարները, զորս յատուկ օրէնքի մը ենթարկելու համար խորհրդարանական յանձնաժողով մը կազմուեցաւ։ Ելմտացոյցէն Թագուհին կ'ընդունի տարեկան 385,000 ոսկի, Կալլէսի Իշխանը 40,000, իւր կին 10 հազար, Թագուհւոյն որդիք Էտիմպուրկի դուքսը 25,000, միւս որդին Քոնոթի դուքսը 25,000, իւր դստերք Շլեզվիկ-Հոլշթայնի իշխանուհին 6,000, Լուիզ իշխանուհին (Լօռնի մարքիզուհին) 6,000, Պէաթրիս իշխանուհին (Հէնրի Պաթէմպէրկ) 6,000, Մէքլէմպուրկ Սթերլիձի դքսուհին 3,000, իւր հօրեղբօրորդին Քէմպրիճի դուքսը 12 հազար, Թէքի դքսուհին 5,000 և իւր հարսն Ալպանիի այրի դքսուհին 6,000 ոսկի կ'ընդունին, որոց ամենքն 550 հազար ոսկիէն պակաս է։ Իւր 395 հազար ոսկիէն զատ Թագուհին կ'ընդունի Լէնքըսթրի դքսութեան հասոյթները, տարին 60,000 ոսկի, և նոյնչափ հասոյթ մ'ալ Կալլէսի իշխանը կ'ընդունի Քորնուոլի դքսութեան եկամուտներէն։

Բայց դար մը յառաջ Անգլիոյ արքայական գերդաստանն ազգային ելմտացոյցէն կը ստանար տարին 800-900 հազար ոսկի, մինչ դար մը յառաջ 10,000 ոսկին նոյնչափ արժէք ունէր որչափ այսօր 50,000 ոսկին։ Հետեւապէս, դարէ մը ի վեր Անգլիացիք մեծապէս թեթեւցուցած են իրենց բեռները, (թէև Վիքթորիա Թագուհին բազմածին մայր մ'եղած է), և կարելի է որ խորհրդարանական յանձնաժողովոյն աշխատանաց արդիւնքը լինի ապագային համար աւելի ևս թեթեւցնել այս բեռ։ Ժողովրդային կուսակցութիւնն այսպէս կը պահանջէ, թէև հարուստ միջին դասն և ազնուականութիւնը չտեսութիւն կը համարին տարին քանի մը հազար ոսկիի համար Թագուհւոյն սիրտը կոտրել։

Ի ԼՈՆՏՈՆ

Յուլիս 6ին ի Լոնտոն հացկերոյթ մը տրուեցաւ՝ կոկորդի հիւանդութեանց վերաբերեալ հիւանդանոցին ի ձեռն Սըր Մորըլ Մաքենզիի հիմնարկութեան տարեդարձին առթիւ։ Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ որ կը նախագահէր՝ պերճ բանախօսութեամբ Սըր Մ. Մաքենզիի գովեստն ըրաւ, և այս առթիւ թանկագին նուէր մը տրուեցաւ անգլիացի մեծանուն մասնագէտին։ Նոյն առթիւ կարեւոր նպաստներ եղան այս հիւանդանոցին, և Ֆրետերիկ կայսրուհին 300 անգլ. ոսկի ղրկեց, «Ֆրետերիկ կայսեր կենսագրութեան» հասոյթէն։

—) 23 (—

ԺԷՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՓԷՅՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

—Իրաւունք ունիս, պատասխանեց տիկին տը Ռիաս իր սարօրինակ ժպիտով, երէկ այս նամակին պատասխանեցի ինչպէս որ պէտք էր, որովհետեւ երէկ պարկեշտ կին մըն էի... բայց այսօր ես բոզ մըն եմ... և իբր այն պիտի պատասխանեմ։

Մատիտ մը առաւ և դերակոմին բոտորագրութեան ներքեւ արագօրէն գրեց սա միակ բառ,—այո՛.— յետոյ նամակը ցոյց տուաւ տիկին տը Լուիսի, հացէն գրեց և զանգակն հնչեցուց։

Տիկին տը Լուիս ոտք ելած էր և նմա կը նայէր ապշութեան դէմքով մը.

—Մառի՛, գոչեց, կ'աղաչեմ։

Սպասաւոր մը ներս մտաւ։

—Ժան, ըսաւ, տիկին տը Ռիաս, հիմակ անմիջապէս ձի նստէք և այս նամակն Հուլկադ տարէք, իր հասցէին։

Եւ սպասաւորն երթալուն պէս տիկին տը Լուիսի քով գալով աչխուժիւ.

—Պարապ տեղը մի՛ յոգնիր, ըսաւ... բան մը մի՛ զրուցեր, ո՛չ մէկ բառ։ Զգէ՛ զիս... ելիր գնա... Գնա արտասուէ իմ վրաս։

—Կը վռնտե՞ս զիս, Մառի՛։

—Այո, կը վռնտեմ... Գնա՛։

—Խե՛ղճ աղջիկ, ըսաւ տիկին տը Լուիս նորա վրայ յառելով խորին անուշութեամբ և արգահատանօք լի ակնարկ մը, միշտ պիտի սիրեմ զքեզ, գիտես... Հանդարտէ... այս պահուս այնչափ բորբոքած ես որ չես կրնար մտիկ ընել զիս... Նորէն պիտի գամ։

Նորա ձեռներն համբուրեց, և մեկնեցաւ։

Արդարեւ ժամ վեցին նորէն եկաւ, քանի մը այցելութիւններ ընելէ յետոյ։ Ըսին իրեն թէ տիկին տը Ռիաս դուրս ելած էր և տունը չպիտի ընթրէր։ Սպասաւորին անհանգիստ դէմքէն հասկցաւ թէ իր ազգականուհին հրաման տուած էր զինքը չընդունելու։

Վշտահար սրտիւ ներս կը մտնէր իր ամարանոցէն, երբ իրեն յանձնեցին տիկին տը Ռիասէն նամակ մը զոր անձկութեամբ բացաւ։ Սա կէս տողը միայն գրուած էր անդ.

«Եղբօրդ բան մի՛ ըսեր։»

Այս նամակին առ տիկին տը Լուիս թելադրած առաջին մտածումն եղաւ ճըշդիւ ամէն բան ըսել իր եղբօրը։ Խորհուրդի պէտք ունէր։ Իր զոքանչը, տիկին տը Լա Վէյլ, քանի մը օր առաջ Բարիզ դարձած էր, և պարագայներն այնչափ սոփոքղական էին որ չէր կրնար դիմել անոր։ Միւս կողմէ, տիկին տը Ռիասի նամակին յայտարար նշանն եղող տարօրինակ մտահոգութիւնը ցոյց կուտար թէ Պ. տը Քէվէրն բաւական իշխանութիւն ձեռք բերած էր նորա վրայ, ուսկից կարելի էր օգտուիլ։

Ուստի վազեց իր եղբօրը սենեակը, նորա առջեւ ծունր դրաւ իր մանկական շնորհով, և ցած ու ողբերգեալ ձայնիւ պատմեց նմա իր այցելութեան տխուր միջադէպերը։ Իր պատմութիւնն աւարտեց՝ ցոյց տալով Հանրիի իր մանկամարդ բարեկամուհիէն ստացած նամակը. յետոյ, իր արտասուաթուրմ խոշոր աչուըներուն բովանդակ պերճախօսութեամբ, պաղատեցաւ անոր որ օգնէ իրեն՝ ամօթէն փրկելու համար իր երիտասարդութեան ամէնէն սիրելի բարեկամուհին։

Պ. տը Քէվէրն ունկն դրաւ նմա, առանց իր լուրջ դէմքին վրայ ցոյց տալու ամենադոյզն տպաւորութիւն. երբ քոյրն աւարտեց իր խօսքը.

—Սիրելիս, ըսաւ բարութեամբ, կ'ըմբռնեմ վիշտդ... խորապէս կը ցաւիմ... բայց ի՞նչ կ'ուզես որ ընեմ... Ես գրեթէ օտար մըն եմ այդ մանկամարդ կնոջ համար... Ի՞նչպէս կ'ուզես որ մաքառիմ ամուսնոյ մը և սիրահարի մը դէմ որք այնքան կատարելապէս կը համաձայնին դէպ ի անդունդ մղելու համար զնա... Անկարելի է այս։ Մնաց որ, իմ միջամտութիւնս անպատշաճ կ'ըլլայ... և վերջապէս, ես չեմ կրնար բանի իր տունը մտնել։

—Չե՞ս կրնար ըլլալ որ նամակ մը գրես իրեն, ըսաւ տիկին տը Լուիս վեհերոտութեամբ։

—Ի՞նչ կ'ուզես որ գրեմ։

—Ինչ որ սրտէդ գայ։

Պ. տը Քէվէրն պահ մը մտածեց, սրտնեղութեան դէմքով մը, յետոյ մօտը քաշելով իր աշխատութեան սեղանը, սա լակոնական տոմսը գրեց.

«Վաղը շատ պիտի զղջաք։»

«ՔԷՎԷՐՆ»

—Եթէ կ'ուզես, ղրկէ այս նամակս, սիրելիս, ըսաւ. բայց կանխաւ կ'իմացնեմ քեզ որ բոլորովին անօգուտ է այս։ Եթէ մտածես որ այս երկտողը կը ղրկուի կնոջ մը որ վրէժխնդրութեան կրքով և սիրոյ կրքով միանգամայն պաշարեալ է, պիտի հասկնաս թէ հրդեհի մը վրայ թափուած կաթիլ մը ջուր է այս։

—Պատասխանը խնդրել պիտի տամ։

—Կրնաս, ըսաւ Պ. տը Քէվէրն իր հանդարտ հեզնութեամբ։

Ժամ մը յետոյ, երբ կը պատրաստուէին ընթրիքէն ելնել, նամակը տանող սպասաւորը ներս մտցուեցաւ սեղանատունէն.—տիկին տը Ռիաս ըսել տուած էր թէ լա՛ւ, պատասխան չկար։

Պ. տը Քէվէրն ծովափին վրայ պըտըտցնել տարաւ զտիկին տը Լուիս։ Զգաց որ մանկամարդ կինը կը դողդղար և կը սարսռար իր թեւին ներքեւ.

—Տկա՞ր ես, խեղճ Լուիզս, ըսաւ։

—Այո, շատ։ Ասկից զատ, շատ ցուրտ կ'զգամ... կարծես աչուընն ենք։

—Է՛հ, գիտե՞ս ի՛նչ ընելու ենք. տուն դառնանք, կրակ վառենք և խաղաղ վառարանի մը անկիւնը ձմեռնային անուշ իրիկուան մը պատրանքը տանք մեզ։ Մարդ երբ կը տառապի, իր բոլորտիքը ժպտուն շրջանակ մը ունենալն ալ բան մըն է։

Տուն դարձան և քիչ յետոյ երկուքն ալ տեղաւորուեցան ամարատան փոքր սրահին մէջ, որում զուարթութեան և բարեկեցութեան երեւոյթ մը կուտային վառարանին բոցն և ճարճատիւնը։ Տիկին տը Լուիս առած էր իր հաւատարիմ ասեղնեգործութիւնն, և եղբայրը, իր դիմաց նստած, Ռըվիւ-ին մէկ յօդուածը կը կարդար իրեն։ Մանկամարդ կինը նախ ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ. այլ, ցորչափ երեկոյթը կը յառաջանար, աւելի մտացրիւ կը դառնար. աչերն ամէն վայրկեան կը դառնային դէպի ժամացոյցին սլաքն, և դիմագծերն յայտնի ցոյց կուտային իր սիրտը ճնշող անձկութիւնը։ Ժամը տասնեւմէկ կը զարնէր երբ Պ. տը Քէվէրն տեսաւ որ արցունքներ կ'ելնէին ծաղկատի կնոջ աչուըներէն և կաթիլ առ կաթիլ կ'իյնային իր ասեղնագործին վրայ։ Ընթերցումն ընդմիջեց, և նորա ձեռները բռնելով.

—Է՛հ, սիրելիս, է՛հ, տղայ մի՛ ըլլար, ըսաւ։

—Ի՞նչ ընեմ, մրմնջեց, ինծ ըսաւ որ լամ իր վրայ... ես ալ կուլամ։

Եւ հեծեծեց։

Յանկարծ գլուխը շտկեց, և աչխուժիւ սրբեց աչերը։—Կառք մը կանգ առած էր քարափին վրայ, ամարատան դրան առջեւ. քանի մը երկվայրկեան յետոյ, մէկը վեր կ'ելնէր սանդուղէն։ Տիկին տը Լուիս ոտք ելաւ հապճեպիւ և դէպի սըրահին դուռը վազելով, բացաւ։ Նոյնժամ իմացաւ մետաքսի խշրտիւն մը, և յաջորդ վայրկենին իրեն երեւցաւ տիկին տը Ռիասի նուրբ և դժգոյն դէմքն։ Աղաղակ մը արձակեց,—Մառի՛, ա՜հ, Աստուա՛ծ իմ։—Յետոյ բռնեց զայն և համբոյրներով խեղդեց։

Տիկին տը Ռիաս, իր ազգականուհւոյն գրկէն բաժնուելով յուզեալ և դողդղջուն, տենդոտ զուարթութեամբ ըսաւ նմա.

—Ըսէ տեսնեմ, սիրելիս, այս գիշեր կրնա՞ս հիւրընկալել զիս։

—Հիւրընկալե՞լ։

—Այո։ Երեւակայէ որ գիշերը մինակս կը վախնամ տունը, մայրս և զաւակներս ալ հոն չըլլալով... Ցիշեցի որ կեսուրդ Բարիզ դարձած էր, և խորհեցայ որ կրնաս երկու գիշերուան համար ինծ տալ իր սենեակը։

—Կը հարցնե՞ս, գոչեց տիկին տը Լուիս։

Անմիջապէս գոչեց իր սենեկապանուհին. մինչդեռ քանիմը հրահանգներ կուտար նմա ցած ձայնիւ, տիկին տը Ռիաս յառաջացաւ դէպի Պ. տը Քէվէրն, որ անոր գալէն ի վեր մէկդի քաշուած էր զգուշաւորութեամբ, և ձեռքը կարկառելով նմա.

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ։

Պ. տը Քէվէրն խորին խոնարհութիւն մը ըրաւ առանց պատասխանելու։

Մանկամարդ կինը նստաւ յայնժամ քրոջն և եղբօրը միջեւ, խնամով քակեց ասեղնագործ մը, որ, ըստ երեւոյթին, քանի մը տարիներէ ի վեր լոյս տեսած չէր, և թիկնաթոռին մէջ տեղաւորուելով,

—Կրա՞կ վառեր էք, ըսաւ։ Ի՜նչ լաւ մտածեր էք։ Ո՜րչափ հանգիստ է հոս։

(Շարունակելի)

ՎԻԼՍՈՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պ. Վիլսոնի դատավարութեան առթիւ ուշադրութիւն դրուած էր ի Ֆրանսա որ պատժական օրէնքը չէ նախատեսած այն պարագայն ուր մարդ մը իւր անձնական դիրքէն օգուտ կը քաղէ ուրիշներուն պաշտօն կամ պատուանշաններ ընդունելու համար։ Հետեւապէս, կառավարութիւնն այս մասին պատժական օրէնքին յաւելուած մ'ընելու համար օրինագիծ մը մատոյց Խորհրդարանին, որ փութաց քուէարկել զայն։ Յուլիս 6ին հրատարակեցաւ այս օրինական նոր տրամադրութիւն, որուն համեմատ մէկ տարիէն մինչեւ հինգ տարւոյ բանտարկութեան ենթակայ է նա որ դրամ կ'ընդունի ուրիշներու հաշնոյն պատուանշաններ, պաշտօններ կամ ուրիշ պետական շնորհներ ձեռք բերելու համար։

ՍԵՐԲԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պուլկար կառավարութիւնն իմացաւ թէ սերպ կառավարութիւնը զէնք կը բաշխէ սահմանակից գաւառաց բնակիչներուն։ Սերպ կառավարութիւնը չուրանար զայս, բայց կ'առարկէ թէ զէնք բաշխել հարկ եղած է որպէս զի գիւղացիք կարենան իրենք զիրենք պաշտպանել սեպտ. ամսոյ ընդհանուր ընտրութեանց միջոցին, եթէ անդէպ միջամտութիւնք լինին։ Այս հետաքրքրաշարժ յայտարարութենէ կը մակաբերէ Թօյմ֊ին Վիեննայի թղթակիցը թէ այժմէն արմատական կառավարութիւնը մտադիր է տհաճելի Պ. Կարաշանինի կուսակիցներն, և թող չտալ որ ընտրութեանց մասնակցին։ Իրենց հակառակորդները զինեալ և իրենց զէնքերը գործածելու արտօնեալ տեսնելով, Պ. Կարաշանինի կուսակիցք խոհեմութեան գործ մ'ըրած են քաղաքական խնդիրներէ առայժմ բոլորովին հրաժարելով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կովկասի պաշտօնական թերթէն առնլով ծանուցած էինք թէ իշխան Տօնտուքով-Քորսաքօֆ Ռուսիոյ կայսրէն յատկապէս հրաման խնդրած էր կազմել զինուորական ատեան մը, բացառիկ կերպով դատելու համար Աղեքսանդրապոլցի մի քանի Հայեր, որք Զատկի օրը գինովնալով սպաննած էին քանի մը ռուս զինուորներ և ոստիկաններ։

Այժմ, Բեդ-բուպուրկէ կը հաղորդեն անգղիական թերթերուն թէ զինուորական ատեանն իր վճիռը տուած է, և այդ վճիռն անմիջապէս գործադրուելով՝ երեք հայ Աղեքսանդրապոլի մէջ կախուեր են, և տասն հայ աքսորուեր։

ՆԱՀԱՊԵՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

Ս. Էջմիածնի Գէորգեան Հոգեւոր ճեմարանի տեսուչ Պ. Արշակ Նահապետեանի եկեղեցական կոչում ընդունելու դիտաւորութեան վրայ խօսուած էր երկար ատենէ ի վեր. և մեք ալ անցածները ծանուցած էինք մօտալուտ գործադրութիւնը։ Վերջին լուրեր կը ծանուցանեն մեզ թէ յիշեալը ձեռնադրութիւն և քահանայական օծում ընդունած է յունիս 18ին Ս. Գայեանէի եկեղեցւոյն մէջ ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթուղիկոսի հրամանաւ, Գեր. Տ. Ներսէս Խուտավերտեան սրբազան եպիսկոպոսի ձեռքէն, և Յովակիմեան Արժ. Ղեւոնդ վարդապետի խարտաւլակութեամբ, և նոյն երեկոյին ալ ընդունած է աբեղայութեան վեղարը։

Հայր Նահապետ Նահապետեան, յառաջագոյն Պարոն Արշակ Գասպար Նահապետեանց, ծնած է յԱխալցխա 1848 նոյեմբեր 23ին, 1831 տարւոյ գաղթականութեան առթիւ անդ փոխադրեալ բնիկ Կարնեցի ծնողքներէ, որք տակաւին կենդանի են։ Նորընծայ վարդապետին հայրը մաքսային վարչութեան մէջ բարձրաստիճան պաշտօնեայ լինելով կանուխէն բնակութիւնը փոխադրած է ի Տփղիս, ուր ծնած և մեծցած է մանուկն Արշակ։ Նախակրթական ուսմունքը Տփղիսու Ազգային Վարժարանաց, և միջնակարգ ուսմունքը Տփղիսու Պետական կիմնազիոնի մէջ աւարտելէ յետոյ, անցած է Պետերբուրգի համալսարանը, հետեւած Բնական Գիտութեանց ճիւղին, ուսումնաւարտութեան փայլուն վկայագրով վերադարձած ի Տփղիս, առաջին օրէն ազգային վարժարանաց մէջ ուսուցչութեան պաշտօն ստանձնած, և Տփղիսու լրագրաց խմբագրութեան գործակցած։

Պ. Նահապետեան՝ վարժարանական գծաղմանց մէջ ցուցուցած յաջողութեամբը՝ շուտով կոչուեցաւ ի տեսչութիւն Ներսիսեան դպրանոցին Տփղիսու, և ութ տարւոյ չափ նոյն պաշտօնը վարելէ յետոյ, երջանկայիշատակ Գէորգ Դ. Կաթուղիկոսի բացարձակ հրամանով փոխադրուեցաւ 1878ին Ս. Էջմիածնի Գէորգեան ճեմարանի տեսչութեան ի գլուխ առաջնակարգ ուսուցչաց խմբի մը։ 1883ին վերջերը Թողուց ճեմարանի տեսչութիւնը, Գէորգ Կաթուղիկոսի մահուանէ յետոյ յեղյեղծին տեղի ունեցած պատահարներու պատճառով, և դարձեալ երկու տարի Ներսիսեան դպրանոցի տեսչութիւնը վարելէ յետոյ, վերստին դարձաւ ճեմարանի տեսչութեան 1886ին, բացարձակ հրամանօք Վեհ. Մակար Կաթուղիկոսի, ի գլուխ առաջին ուսուցչական խմբին։

Հայր Նահապետ տակաւին կը վարէ իւր պաշտօնն, և սահմանեալ է նոյնը շարունակելու, և տալու ճեմարանին այն եկեղեցական փայլն, որ նմին բնական է, և որ Վեհ. Կաթուղիկոսին բաղձանաց գլխաւորն է։ Այդ բաղձանաց իրականացման զոհեալ լինելով և ինքն անսուլն կը կատարէ իւր հին փափաքը, և անձամբ կ'ընտրէ եկեղեցական լուծը, որով անտարակուսելի է թէ պիտի կարենայ կրկնապատկել իւր աշխատութեանց արդասիքը։ Խոհական հանճարով, զարգացեալ մտօք, բնութեամբ քաղցր, աշխատութեան տոկուն, դժուարութեանց դէմ արի, եկեղեցւոյ փառաց նախանձաւոր, բարեկարգութեան պաշտպան, և փայլուն արդիւնքներով արդէն ծանօթ եղող ճեմարանին Տեսուչը, գեղեցիկ զարդ մ'է Հայ Եկեղեցականութեան որուն կոչուած է արդիւնաւոր և նշանաւոր մի անդամը լինելու։ Շատ եպիսկոպոսներ պէտք է նախանձին Խուտավերդեան Ներսէս եպիսկոպոսի բաղդին, որ կարենան իրենք ալ այսպիսի գլուխներու վրայ ձեռք դնելու բաղդը ունենալ։

Նահապետեան Հայրը յունիս 17ին Ս. Ներսէս Հայրապետի անուն օրը առաջ սարկաւագութիւն ընդունած պահուն իրեն ընկերակից ունեցած է ճեմարանի և իւր ընտրելագոյն աշակերտներէն երեքը, և իւր մնձին հետ ճեմարանի երախայրիքն ալ նուիրած է Ս. Սեղանոյն առջեւ։ Ճեմարանական աշակերտներէն առաջին անգամ ըլլալով ձեռնադրուած երեք սարկաւագները հետեւեալներն են.

Սարկաւագ Կարապետ Մարտիրոսեան Տէր Մկրտչեանց Գողթնացի, 1866 մարտ 17ին ծնած, 1880ին ճեմարան մտած, և 1888 տարւոյ յունիսին ուսումնաւարտի վկայական ստացած։

Սարկաւագ Գէորգ Խաչատուրեան Չէօրէքչեանց Նոր Նախիջեւանցի, 1868 նոյեմբեր 2ին ծնած, 1889ին ճեմարան մտած, և այս տարւոյ յունիսին ուսումնաւարտի վկայական ստացած։

Սարկաւագ Գարեգին Կարապետեան Յովսէփեանց Մարաղեցի, 1867 դեկտեմբեր 18ին ծնած, 1882ին ճեմարան մտած և այժմ ուսանող երրորդ լսարանի այսինքն ճեմարանի վերջին տարւոյն։

Այս երեքէն զատ ուրիշ ուսումնաւարտներ ալ փափաք յայտնած են կուսակրօն եկեղեցական կոչման, սակայն ոմանք պարագայից բերմամբ միտուրնին փոխած լինելով, և ոմանց ալ անձնական պայմանք հաստատուած չլինելով, առ այժմ ձեռնադրութիւն ընդունած չեն, այլ յուսալի է թէ այսուհետեւ ճեմարանի աշակերտներէն եկեղեցականութեան դիմողներ պակաս չեն լինիր։

Կը լսուի թէ Արժանապատիւ Տեսչի առաջարկութեամբ, և Վեհ. Հայրապետի հրամանով երկու ուսումնաւարտ սարկաւագները յեւրոպա պիտի յղուին, Տէր Մկրտչեանը աստուածաբանութեան և Չէօրէքճեանը ձայնագրութեան ուսմանց մէջ կատարելագործուելու և յետոյ ճեմարանի մէջ նոյն ճիւղերուն ուսուցիչ լինելու համար։

Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Գէորգ վարդապետ երէկ Խասգիւղ երթալով Սրբուհի Մայրապետին յանձնեց 500 ֆրանքի գումար մը զոր նուիրած է Աղա Մկրտիչ Սանասարեանց, և այս առթիւ պէտք եղած մխիթարութիւնները տուաւ տառապեալ մայրապետին։

Ն. Գերապատուութիւն ապա այցելութիւն տուաւ Արժ. Գէորգ Արծրունի հօր, և ի դիմաց Ս. Պատրիարք հօր մխիթարեց զնա։

Գատը գիւղէն կը հաղորդեն մեզ թէ՝ նախընթաց օր Սահակայ և Մեսրոպայ Թարգմանչաց տօնը մեծ շքով կատարուեր է եկեղեցւոյն և վարժարանին մէջ։

Առաւօտուն, Սրամեան երկսեռ վարժարանի կրօնի դասատու Արժ. Տէր Յովհաննէս քհնյ. Հինքեարպէյէնտեան պատարագեր է. վարժարանին բոլոր աշակերտք և աշակերտուհիք ներկայ գտնուեր են այս կրօնական արարողութեան, որմէ յետոյ եկեղեցականաց դասն զգեստաւորեալ վարժարան երթալով, հոգեհանգստեան աղօթներ կատարեր է։ Վարժարանին տնօրէնն և հայերէնի դասատուն Յ. Գուրգէն էֆէնտի պարագային յարմար բանախօսութիւններ արտասաներ են, և երկու աշակերտք և աշակերտուհիք արտասանութիւններ ըրեր են։ Երկսեռ հանդիսականաց բազմութիւն մը ներկայ գտնուած է այս հանդիսին։

Նազարէթ էֆէնտի Տաղաւարեան այսօր կը մեկնի յիւր հայրենիս, ի Սեբաստիա, լրացնելու համար իւր ապաքինումը։

Տր. Սեւեան պէյի որդին, Վահէ էֆէնտի Սեւեան այս, առաւօտ մեռաւ յՕրթագիւղ, երիտասարդութեան ծաղիկ հասակին մէջ։ Հէգ երիտասարդն այս տարի վկայագիր պիտի ստանար Կայսերական Քաղաքային վարժարանէն, և իւր քննութիւնները տուած էր արդէն։ Բոլոր զինքը ճանչցողները կ'ողբան այս յուսալից երիտասարդին մահը։

Յուղարկաւորութիւնը վաղը տեղի կ'ունենայ Օրթագիւղի եկեղեցին, ի ժամ 5։

Յառաջիկայ կիւրակէ, որ է յուլիս 2, եւ յուլիս Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ Գեր. Մաղաքիա Եպիսկ. Օրմանեան հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել։

Ի Դիմաց Թաղական Խորհրդոյ

Ատենապետ	Ատենադպիր
Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ	Թ. ՄԱՋԼԸՄԵԱՆ

Ըստ փափաքանաց և առաջարկութեան պատուարժան գպրաց դասուն Մայր Եկեղեցւոյ, Արժանապատիւ Տ. Յովհաննէս Ծ. վարդապետ Արշարունի հանդերձեալ է յառաջիկայ յուլիս 2 կիւրակէ առաւօտ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել ի Պէօյիւքտէրէ ի Ս. Հայր. Եկեղեցւոջ Թաղիս ներկայութեամբ և քաղցրանուագ երգեցողութեամբ յիշեալ պատուարգպրաց խմբին։

Ի Դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Պէօյիւքտէրէի

Ատենադպիր	Փ. Ատենապետ
Մ. ԹՈՒԼՈՒՆՊԱՃԵԱՆ	Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՄ։

Պօյաճը Գիւղի Թաղական Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ յառաջիկայ կիւրակէ, 2 յուլիս, Արժ. Ներսէս վարդապետ Ասլանեան գիւղին Ս. Երից Մանկանց եկեղեցւոյն մէջ պատարագ պիտի մատուցանէ, եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Վեհ. Սուլթանն երէկ Սէլամլըքի արարողութիւնն Համիտիէ մզկիթին մէջ կատարեց։ Այս հանդէսը դիտելու համար որոշեալ հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանն, իւր առաջին թարգման և իւր երեց որդի, նաև Պելճիոյ դեսպանն և առաջին թարգմանը, Ֆրանսայի դեսպանատան զինուորական կցորդն, ամերիկեան հիւպատոսն և պաւերացի նուագածուաց խումբը։ Վեհ. Սուլթանն անոնց ներկայութիւնն իմանալով, իւր կայսերական բարեւներն հաղորդեց անոնց։ Ն. Վեհափառութեան մզկիթէ վերադարձին, պաւերացի նուագածուք հիւրանոցէն դուրս ելնելով, կեցցէ' Վեհ. Սուլթան աղաղակներով ողջունեցին զՆ. Կ. Վեհափառութիւն, որ իւր թիկնապահ Հալէ փաշայի միջոցաւ ջերմագին գոհունակութիւն արտայայտեց այս համակրանաց ցոյցին համար։

Սէլամլըքէն ետքը, Գերման դեսպանը Պ. Ռատովիծ՝ իւր Ա. Թարգմանին հետ Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Ա. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ ոստիկան զինուորութեան (ժանտարմայի) պաշտօնատան նախագահ Միրլիվա Իպրահիմ փաշային։

Գ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սելանիկի վճռաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Շիւքրի էֆէնտիին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՔ

Անցեալ օր գրեցինք թէ քննիչ մարմին մը հիւանդանոցներն աչքէ կ'անցունէ՝ ողջապահիկ պայմանները քննելու պաշտօնով։ Սպարապետի Դրան առողջապահական վարչութեան տնօրէն Միրլիվա Տքթ. Հասիպ փաշայի նախագահութեան ներքեւ գտնուող սոյն յանձնաժողով պաշտօն ունի մայրաքաղաքիս և շրջակայից բոլոր զինուորական հիւանդանոցներն այցելել, ըստ հրամանի Վեհ. Սուլթանին, որ կը փափաքի զի բան մը պակաս չթողուի հիւանդ զօրաց առողջապահութեան և բարւոք խնամածութեան մասին։ Քննիչ մարմինն իւր տեղեկագրերն ուղղապէս Ն. Կ. Վեհափառութեան կը մատուցանէ։

ԷՐԹՕՂՐՈՒԼ ՄԱՐՏԱՆԱՒՈՒՆ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

Փայտաշէն այս չքեղ մարտանաւ, որ արուեստին ամեն կատարելութեամբք օժտեալ՝ Ոսկեղջիւրի մէջ խարսխեալ օսմանեան նաւատորմին փառքերէն մին կը կազմէ, ինչպէս կը յիշուի՝ սահմանուած է երկու տարւոյ չափ պտոյտ մ'ընելու ծայրագոյն Արեւելից ջուրերուն մէջ, ծովագնացութեան վարժեցնելու համար օսմանեան նաւային վարժարանի ուսումնաւարտներն, և այս առթիւ Ճափոնի Կայսեր պիտի տանի Վեհ. Սուլթանին նուիրեալ ականակուռ պատուանշանն։

Էրթօղրուլի ամեն պատրաստութիւնք վերջացած լինելով, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ այսօր կը մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգստէն, կ'ըսէ Թէլէֆօնը Հաւէէ֊ը։

ԼՈՒՍՆԻ ԽԱՒԱՐՈՒՄՆ

Այս գիշեր ժամ 2ին սկսաւ և ժամ 4.20ին վերջացաւ լուսնի խաւարումը, թէեւ այս տարւոյ Օրացոյցին մէջ գրուած էր թէ այս խաւարում անտեսանելի պիտի լինէր մեզ ի Կ. Պոլիս։ Լուսնին գրեթէ կէսը խաւարեցաւ։ Ըստ սովորութեան հրացաններ պարպուեցան՝ «վախցնելու համար երկնային վիշապն որ կը խեղդէր խեղճ Լուսինը»։ բայց որովհետեւ խաւարումն ամբողջական չէր, հրացանաձգութիւնք եւս ուրիշ անգամներու չափ սաստիկ և երկարատեւ չեղան։

ՀԻՒԱՆԴ ՈՉԽԱՐՔ

Առողջապահական վարչութիւնն իմանալով որ Տրապիզոնէն ռուսական շոգենաւուն բերած 450 ոչխարաց մէջ հիւանդութիւն կայ, բժիշկներ ղրկեց, որք ստուգեցին իրողութիւնն, և հետեւապէս ոչխարներն հանուեցան Վոսփորի բերանը Մանասթըրի մաքրանոցը։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔԱՐՏԷՍ

Սելանիկի պաշտօնաթերթին մէջ կը կարդանք թէ օսմանեան տեղագրական (Թօփօկրաֆիք) վարչութեան պաշտօնեայք ամենայն խնամով կը սրբագրեն Մակեդոնիոյ քարտէսը, նահանգին ամեն կողմը մանրամասն հետազօտութիւններ կատարելով, և գաւառային պաշտօնէից հրաման ղրկուած է ամեն դիւրութիւն ընծայել անոնց։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայսերական քաղաքային Բժշկական Վարժարանին քննութիւնք վերջացած լինելով, շաբաթ օր չորս նոր բժիշկներու վկայագրեր տրուեցան։ Ասոնց երկուքն Հայ են և երկուքը Թուրք։ Հայ բժիշկներն են Տքթ. Վահան էֆէնտի Ս. Հինքեարպէյէնտեան և Տքթ. Գրիգոր էֆէնտի։

ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. բժշկական վարժարանի դեղագործական ճիւղէն այս տարի շրջանաւարտ եղած են հետեւեալ հայերը։

Յակոբ	էֆ. Գաբրիէլեան	Պոլսեցի
Խնդիր	» Խնդիրեան	»
Պօղոս	» Մազլեկեան	»
Խաչատուր	» Տ. Բարդողի Սեբաստացի	
Գաբրիէլ	» Պարսամեան	»
Միքայէլ	»	»
Մկրտիչ	» Ալթունեան	»
Կարապետ	» Զաքարեան	Բաբերդցի
Օննիկ	» Մարտիրոսեան	Կարնեցի
Միհրան	» Շէքէրճեան	Կեսարացի

ԱՐՋԱՌԱԽՏ Օ'ԱՑՑԸՆ

Իզմիրի կուսակալութեան կողմէ ծանուցուած էր ի Կ. Պոլիս թէ նահանգին մէջ երեւցած արջառախտի դէմ զգուշական միջոցները ձեռք առնլու համար ձեռնհաս անասնաբոյժերու պէտք կայ։ Ըստ այսմ, զինուորական անասնաբոյժք հազարապետ Ղալիպ պէյ և հարիւրապետ Հասան պէյ որոշուեցան անմիջապէս այս համաճարակին վայրն երթալով պէտք եղած տնօրինութիւններն ընելու համար։

ԱՆԳՂԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Օդերուն սաստիկ տաքութեան պատճառաւ, Անգլիոյ դեսպանուհին որոշեր է յետաձգել իր մեկնումն ի Հոմպուրկ։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ի Սէրեզ գինւոյ հարուստ վաճառական մը, Պ. Կրիկորիոս Գոնոգանդինիտիս, քաղաքին յոյն հասարակութեան հարկ եղած դրամը նուիրեր է, ազգկանց բարձրագոյն վարժարան մը հիմնելու համար։

ՄԱՒԶԵՐԵԱՆ ՀՐԱՑԱՆՔ

Երէկ եւս 108 սնտուկ Մաւզերեան հրացան Կ. Պոլիս հասաւ, և յանձնուեցաւ Թնդանօթարանի վարչութեան։

ԴԵՂԱԳՈՐԾԱՑ ԺՈՂՈՎՆ

Նախընթաց օր, բժշկական վարժարանի տնօրէն Սահիպ փաշայի հրաւիրմամբ, դեղագործաց մարմինն արտասովոր ժողով գումարեց և բժշկական ժողովին մէջ իւր պատուիրակներն ընտրեց, որք են Պ. Աբէրի, Պ. Լէֆաքի և Պ. Ֆէլիքս Թէրճիման։

Աղքատ դեղագործներուն համար, անցեալ տարուան հաշուեկշիռը շատ փայլուն եղած չէ։ Իշխանութեան գլխաւոր գործերն եղած են.

1. Երկու քննչական այցելութիւն, կէս ոսկիէն։

2. Մէկ ոսկիի տուգանք այն դեղագործներուն որք մէկ միլիկրամի կշռորդներ չունէին։

3. Նոր դեղարանաց բացումն մայրաքաղաքիս ամէն կողմն, ըստ որում բժշկական վարժարանը կը շարունակէ գործնական քննութիւններ անցունել տալ և նոր կանոնագիրը տակաւին չէ վաւերացած կայսերական հրովարտակով։

4. Վերջապէս, դեղօրէից փոքրաքանակ վաճառումն ամէն դեղավաճառաց կողմէ։

ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ՄՈՒՐԱՑԻԿՆԵՐԸ

Սէ֊օ֊պ֊ռ֊լի մէջ հետեւեալ նամակը կը կարդանք.

Կարելի՞ է առանց նողկանքի տեսնել մարդկային այն աճաւելի աւերակներն որք փռուած են Գարաքէօյի Կամուրջին երկայնքը։ Եօթնասուն մուրացիկ,— եօթնասո֊ւն, երէկ համրեցի,— մին քան զմիւսն ժանտատեսիլ. մին ձեռնավար սայլակի մը մէջ տարածուած, ձեռներն և ոտները կախ, դէմքը չարաւալից. միւսը փսիաթի մը վրայ կծկուած և մահարոյր կերպիւ երերցնելով ոսկորի կտոր մը, որ ատենօք թեւ մը եղած ըլլալու է. միւսը հեծեծելով անդրշիրիմեան ձայնով, և ցոյց տալով յետոյք մը որ ինքն իր վրայ կը հանգչի. չորրորդ մը քիթ ղըլլելով կմախքի ծամածռութիւն մը չորս բաց ծակերէ որք աչերուն, քիթին և բերնին տեղը կը բռնեն. եւ յետոյ կաղեր, խուլուռներ, դատաներ,— զզուանքի արժանի տեսարան մը։

Սախպուեցայ քիթս գոցելով անցնիլ բոլոր կամուրջէն, որովհետեւ, այս սաստիկ տաքերուն, մուրացիկներու այդ նեխած մսերը...

Յանուն հանրային առողջութեան, կը համարձակիմ ձեռնհաս իշխանութենէն խնդրել որ վերջ տայ այս նորօրինակ ցուցահանդէսին։

Ի ՊՐՈՒՍԱ

Կայսերական հրամանաւ Հանրային Պարտուց վարչութեան խորհրդական Հիւսէյին Հիլմի էֆէնտի Պրուսա ղրկուեցաւ, նահանգին տասանորդաց վարձակալներու յանձնման գործողութիւնները քննելու պաշտօնով։

ԿԱՐՄՐԱԽՏ

Մէ֊րէ֊վէՔ կը հաւաստէ թէ յԵնիքէօյ և յԷմիրկեան կարմրախտի հետք չէ մնացած, շնորհիւ ձեռք առնուած բժշկական միջոցներու։

Ի ԴԱՐԴԱՆԷԼ

Դարդանէլի ամրութեանց նկատմամբ քննութեան մը համար զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյն անդամ Ասաֆ փաշա նախընթաց օր այն կողմ գնաց։

ՀՐԷԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Կրթական նախարարութիւնը պաշտօն տուաւ Միքքիէ վարժարանէն ուսումնաւարտ Ռաֆայէլ Պահար էֆէնտիին՝ քննել մայրաքաղաքիս և շրջակայից հրէական վարժարանները, տնօրինել հարկաւոր բարեփոխումներն ի մասին դաստիարակութեանց, և մասնաւորապէս օսմ. լեզուին ուսուցման նոր մղում մը տալ։

ԿՌՈՒԱՍԷՐ ԿԱՆԱՅՔ

Ֆաթիհի կողմն երկու Թրքուհիք, Ռաթիպէ և Զէօհրա, իրարու հետ վէճի բռնուած և նախատալից խօսքեր ըսած լինելով իրարու, նախընթաց օր հրապարակաւ դատուեցան պատժական դատարանին առջեւ, և նախայարձակ Զէօհրա հանըմ մէկ ու կէս ոսկւոյ և Ռաթիպէ հանըմ մէկ ոսկւոյ տուգանքի դատապարտեցան։

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Թ֊էէ, յիշելով Վիեննայի հեռագիրը թէ «Մանասթըրի կուսակալ Չէքիրիա փաշա Վիեննա եկած է», կ'ըսէ թէ այս անուամբ կուսակալ չկայ. և Վիեննա գացողը Մանասթըրցի Խալիլ փաշայի որդի Զեքիրիա փաշան պէտք է լինի։

ԶԱՐԱԳՈՐԾՔ

Ոստիկանութիւնն երէկ եւս մայրաքաղաքէս արտաքսեց 18 չարագործներ, որք շատ անգամ գործ ունեցած լինելով ոստիկանութեան հետ, Կ. Պոլսոյ մէջ անոնց ներկայութիւնը փափաքելի չէր բնաւ։

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿ

Ի Փանկալթի տղայոց մէջ հարսանիթի (ֆըշըմ֊ռ֊ֆ) համաճարակ մը երեւցած է, բայց ձեռք առնուած զգուշական միջոցներու շնորհիւ, Թուրք լրագիրք կ'ըսեն թէ շուտով անհետ եղած է։

Նախընթաց օր, Բերայի Թաղապետութեան նախագահ Պլաք պէյ, Թաղապետութեան պաշտօնատունը Թիւնէլի հրապարակին միացնող երկաթեայ կամուրջէն անցած ատեն, սահեցաւ ինկաւ եւ սրունքը ճմլուեցաւ։ Այս արկած ծանր հետեւանք ունեցած չէ, զի Ն. Վսեմութիւն նոյն երեկոյին իսկ կրցաւ Մեծ-Կըղզի փոխադրուիլ։

—Իզմիրէ կը գրեն թէ օսմանեան փոքր առագաստանաւ մը, չորս նաւաստիով, անցեալ երկուշաբթի ընկղմեր է Գարաթաշի մօտ։ Հակառակ փոյթեռանդն օգնութեանց, նաւաստիներէն մին անհետ եղեր է կոհակաց մէջ և դիակը չէ կրցեր գտնուիլ։

—Տքթ. Մ. Մինասեան էֆէնտի Պրուսայէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ԱԶԴ

Ս. Եկեղեցւոյս վաքըֆէն Իւսկիւտար Իճատիէ Ջամիճա Ճատտէսին 97 թիւ երկու տուներն Ս. Եկեղեցւոյս մահլիւլ մընացած են. ուստի ով որ գնել կը փափաքի պարտի ամէն ուրբաթ և կիւրակէ օրերը առաւօտեան մինչեւ ժամը 3 դիմել ի Խորհրդարան Թաղիս։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Մ. Ա. ԽԻՍՏԱՎԷՐՏԵԱՆ	Վ. ՏԱՏԵԱՆ
517	4—30

ԱՐԾՐՈՒՆԵԱՆ ՎԱՐԺ. ՄԱԳՐԻԳԻՒՂԻ

Մաքրիգիւղի Արծրունեան վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ յուլիս 3 բշ. օրէն և պիտի վերջանան յուլիս 8ին ըստ հետեւեալ կարգացոյցի.

Յուլիս 3 բշ. Կրօնագիտութիւն, եկեղեցական և Սրբազան Պատմութիւն Զ. և Ե. կարգեր տղայոց. Ե. և Դ. կարգեր աղջկանց. Գաղղ. Գ. և Դ. կարգեր տղայոց և աղջկանց։

Յուլիս 4 գշ.—Հայերէն Զ. Ե. Դ. և Գ. կարգեր տղայոց և աղջկանց. Տաճկերէն Դ. և Գ. կարգեր տղայոց։

Յուլիս 5 դշ.— Տոմարակալութիւն Զ. կարգի տղայոց. Թուաբանութիւն Ե. և Դ. կարգեր տղայոց և աղջկանց. Գծագրութիւն Զ. և Ե. կարգեր տղայոց։

Յուլիս 6 եշ.—Ընդհ. Պատմութիւն Զ. Ե. և Դ. կարգեր Տղայոց. Ազգ. Պատմ. Դ. և Գ. կարգեր Տղայոց և Աղջկանց. Անգղ. Զ. և Ե. կարգեր Տղայոց և Աղջկանց. Թուաբան. Գ. Բ. և Ա. կարգեր Տղայոց և Աղջկանց։

Յուլիս 7 Ուր.—Տաճկերէն և Գաղղ. Զ. և Ե. Կարգեր Տղայոց. Գաղղ. Ե. Կարգ Աղջկանց։

Յուլիս 8 Շբ.—Աշխարհագր. Զ. Ե. և Դ. Կարգեր Տղայոց և Աղջկանց. Կրօնագի. և Ս. Պատմ. Դ. Գ. և Բ. Կարգեր Տղայոց և Աղջկանց։

Գծագրութիւնք, գեղագրութիւնք և Ձեռագործք միշտ ի տես։

Կը խնդրուի Պատ. Դասատուներէ և կրթասէր ծնողներէ որ ներկայ ազգս իբր հրաւիրագիր նկատելով, հաճին ներկայ գտնուիլ քննութեանց ի քաջալերութիւն երկսեռ ուսանողաց վարժարանիս։

Վարժարանս այս տարի կ'ընծայէ Ազգին՝ 5 ընթացաւարտ սաներ։

Ի Դիմաց Թաղական Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Գ. ՄԸՍՐԵԱՆՑ	Յ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Ծանօթ.—Ա. Քննութիւնք պիտի բսկսին առաւօտեան ժամն 9ին ըստ եւրոպացւոց, և պիտի տեւեն մինչեւ 5, միջօրէին 1 ժամ դադարով։

Բ. Իւրաքանչիւր դասի քննութիւն պիտի տեւէ առ առաւելն 1 ժամ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 12 յուլիս

Երեսփոխանաց ժողովը մերժեց աջակողման մէկ առաջարկը որ կը պահանջէր դատ բանալ Ներքին գործոց նախարար Պ. Գոնսդանի դէմ, Հրնդկաչինաստանի կառավարիչ եղած ատեն իբր թէ կաշառակերութիւն ըրած լինելուն համար։

Իսմայիլիա, 12 յուլիս

Յուլիս 1էն 10 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 89 և տասնօրեայ հասոյթը 1.590.000 Փրանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 1 յուլիս
Դահէկան

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Պիաց. Ս. Սէրի		17 18
Պօրսայի՛ն գոցուելէն վերջը	»	17 18
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 20
Կէս օրին	»	17 20

ԽՈԹԻԳՐԱՃԸ ՖԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	44 25
Այս առաւօտ	44 24
Կէս օր	44 25

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	28
»	B. »	16 20
»	C. »	17 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ.	Լր.	4 18
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 35
Պանք տը Գօնս	»	»	7 14
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4 52½
Թրամուէյ	»	»	455
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	59 62½
Օղլէկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիօմի		»	104

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ. ...	100
20 Ֆրանքնոց	» ...	88
Անգլիական ոսկի	» ...	110 16
Իմբերիալ	» ...	90 10
Քրիմից	» ...	51 10
Բուպլի թղթադրամ	» ...	8 94
» արծաթ	» ...	77 25
Մեճ. արծաթ. (տարը)	» ...	108 25
Վեցնոց	» ...	104
Հինգնոց	» ...	104
Մեթալիք	» ...	102
Թասֆիյէ	» ...	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 12 Յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ			98 9/16
Օսմ.	»	Սէրի Դ. բացուեցաւ	16
»	»	» գոցուեցաւ	16
»	»	» Ա.	28
»	»	» Բ.	16 3/8
»	»	» Գ.	15 7/8
Օթօման 1871			90 3/4
Փոխառութիւն 1877			98 3/4
Պանք Օթօման			10
Ռուսական փոխառ. 1873			99
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)			88 1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)			103 5/8
Տայրա Սանիէ			83
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)			102
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ			25 366

Վիեննա, 12 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 50
Օսմանեան երկաթուղի	31 30
» Րէժիի բաժնեթուղթք	110

Բարիզ, 12 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Րանթ 4 ½ %			104 57 ½
»	» 3 %		83 30
Օսմանեան քօնսօլիտէ	Սէրի Դ. բացուեցաւ		16 05
»	»	գոցուեցաւ	16 02 ½
»	»	» Բ.	— —
»	»	» Գ.	— —
Օսմանեան երկաթուղի			58 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք			— —
Պանք Օթօման			503 75

Գրէտի Լիօնէ	663 75
» Ֆօնսիէ	1243 75
Գոնգուսա տ'Էսգոնդ	96 25
Օսմանեան Պանքա	2255
Ռուսական 5 % 1877 ի	— —
Իտալական Ռանթ	94 05
Սպանիական (արտաքին)	72 ½
Եգիպտական միացեալ	446 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	447 50
Հելլենական 5 %	461 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 15

ՄԷՊԱՏԻ ՀՈՒՔՈՒՔԸ ՃԷԶԱ

ՍԿԶԲՈՒՆՔ ՊԱՏԺԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Այս անուամբ 232 էջէ բաղկացեալ գիրք մը հրատարակեց փաստաբան Նազարէթ էֆէնտի Խաչերեան, վարդապետ Իրաւագիտութեան Պրուսէլի Համալսարանին։ Խաչերեան էֆէնտի կայսերական Իրաւագիտական Վարժարանին մէջ պատժական օրինաց դասախօս էր, և իւր դասախօսութիւններն ամփոփելով գրքի մը մէջ, ծառայութիւն մը մատուցած է ո՛չ միայն նոյն վարժարանին, այլ ընդհանուր հասարակութեան։ Խաչերեան էֆէնտի բաւական պարզ ոճով մը կը խօսի պատժական օրինաց իմաստասիրութեան վրայ, և ֆրանսական պատժական Օրինագրքին հետեւողութեամբ յօրինուած օսմանեան պատժական Օրինագրքին տրամադրութիւնները կը բացատրէ ըստ ընդհանուր սկզբանց պատժական Իրաւագիտութեան։ Ի Թուրքիա տեսակին մէջ դեռ անդրանիկ գործ մ'է Խաչերեան էֆէնտիի աշխատութիւնն, և բերկրութեամբ կը տեսնենք որ արդէն արժանացած է բարձրագոյն գնահատութեանց։ Իւր գրքին սկիզբը կը կարդանք յանձնարարականներ, որոց ներքեւ կ'երեւին ստորագրութիւնք Իրաւագիտական վարժարանին միջազգային օրինաց դասախօս Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշայի, դատական նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Վահան էֆէնտիի, Պետական Խորհրդոյ նախնական դատարանին նախագահ Վսեմ. Սայիտ պէյի, կայսերական Միւլքիյէ Վարժարանին քաղաքային վարչական օրինաց և տնտեսագիտութեան դասախօս և Հաշուակալութեան Ատենին ընդհանուր դատախազ Վսեմ. Սագըզ Յովհաննէս էֆէնտիի նման նշանաւոր անձնաւորութեանց, որոց ձեռնհասութիւնն այսպիսի երկ մը գնահատելու մասին՝ անվիճելի է։

Վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշա իւր յանձնարարագրով ընդհանուր օրէնսդրութեան մէջ պատժական օրինաց կարեւորութիւնը կը բացատրէ, և պատժական օրինաց սկզբունքներն և ընդհանուր տրամադրութիւնները ժողովրդականացնելու մօք Խաչերեան էֆէնտիի աշխատասիրութիւնը մեծապէս գովելի կը գտնէ։

Վսեմ. Վահան էֆէնտի կը վկայէ թէ Խաչերեան էֆէնտի յաջողած է գոհացուցիչ կերպիւ բացատրել պատժական օրինագիրքն, և հետեւապէս իւր գիրք յոյժ օգտակար պիտի լինի թէ՛ դատական մարմնոյն և թէ ընդհանուր հասարակութեան համար։

Վսեմ. Սայիտ պէյ յատկապէս կը շնորհաւորէ զԽաչերեան էֆէնտին պարզ և դիւրըմբռնելի ոճոյն համար որով կարող եղած է իմաստասիրական ամենանուրբ դիտողութիւնները բացատրել յօգուտ իւր ընթերցողաց, որոցմէ անշուշտ շատեր բնաւ տեղեկութիւն չունին պատժական օրինաց իմաստասիրութեան վրայ։

Վսեմ. Սագըզ Յովհաննէս էֆէնտի ընկերականութեան մէջ պատժական օրէնսդրութեան կարեւորութիւնը ցոյց տալով, կ'եզրակացնէ թէ իրաւագիտութեան այս կարեւոր ճիւղը մեկնաբանելով Խաչերեան էֆէնտի գնահատելի ծառայութիւն մը մատուցած է երկրին. զի իւր աշխատասիրութենէն պիտի օգտուին ո՛չ միայն իրաւագէտք այլ և համօրէն հասարակութիւնք։

Խաչերեան էֆէնտիի գիրքը կը պարունակէ նախ և առաջ պատժական իրաւագիտութեան սկզբանց ընդհանուր բացատրութիւն մը։ Հեղինակն յետոյ կը քննէ պատժական դրական օրէնսդրութիւնները. ապա կ'ուսումնասիրէ եղերանց և յանցանաց տեսակներն և աստիճաններն, և ի վերջոյ կը քննէ ու կը բացատրէ պատիժներն, համեմատութեամբ Օսմ. պատժական օրինագրքին տրամադրութեանց։

Դիւրացնելու համար անոնց աշխատութիւնն որք եւրոպական հեղինակութեանց հետեւողութեամբ օսմանեան պատժական օրէնքը կ'ուսումնասիրեն, և ֆրանսերէնի և օսմաներէնի օրինական համապատասխան բացատրութիւնները դիտնալու պէտք ունին, Խաչերեան էֆէնտի հօգտարած գրքին վերջը զետեղել ընդարձակ ցուցակ մը պատժական օրինաց Թուրքերէն և ֆրանսերէն համապատասխան բառից և բացատրութեանց։

Տարակոյս չկայ թէ տիրող օրինաց պարզ և մեկին բացատրութիւն մը ճշգրութեան ամէն ազգէ հպատակաց ֆէնտի յաջողած է այս գործն ի գլուխ հանել այնպիսի կերպիւ մը որ այնչափ բարձր հեղինակութեանց գնահատութեան կ'արժանանայ, մեք եւս կը շնորհաւորենք զինք իւր այս երկասիրութեան առթիւ, մաղթելով որ կարող լինի ըստ իւր խոստման նմանօրինակ հանրօգուտ հեղինակութիւններ ի լոյս ընծայելու։

ՀԱՆԴԷՍ ԲԱՑՄԱՆ ԱՐՁԱՆԻՆ

ՃՕՐՏԱՆՕ ՊՌՈՒՆՕԻ

Ա

ՀՌՈՄ, 6 յուլիս

Շաբաթ, կիւրակէ, երկուշաբթի և երեքշաբթի չորենակ տօնախմբութիւն մը ցոյց և ցերեկ անհուն հարսանիքի մը երեւոյթը տուած էր Իտալիոյ մայրաքաղաքին, ուր, բնակիչներէ զատ, բովանդակ Ապենինեան Թերակղզոյն ամենէն պատկառելի դէմքերն, աւելի քան վեց հազար զանազան ընկերութիւնք (Եւրոպայի ամեն երկիրներէն ալ) կը համախմբուէին անօրինակ հանդիսաւորութեամբ մը ատուածացնելու համար միակ մարդ մը և բոլոր նոր սերունդն անոր գաղափարաց հետ պսակելու համար։(1)

Նախ զամենայն կը յանձնարարեմ ազնիւ ընթերցողներուն որ, եթէ կամին ըստ կարելւոյն մօտաւոր գաղափար մ'ունենալ ըսելիքիս վրայ, պարտին իրենց մտացածին և երեւակայական կարողութիւնքը կեդրոնացնել և զօրացնել։ Գաղափարի ազատութեան այս վեհափառ յաղթանակն երեքտասան ամ հետէ անլուր դժուարութեանց վրայէն անցաւ։ Նախաձեռնութիւնն համալսարանի ուսանողք ըրին, որոց բոլորովին հաւաքուեցան ապա դարուս ամեն լուսաւորեալ ազգաց էն մեծ փիլիսոփայք և գրական անձնաւորութիւնք։ Ուսանողք կռուոյ կեդրոնին մէջ գտնուելով և իրենց զօրավիգ ունենալով այնքան մեծ մարդոց բարոյական և նիւթական աջակցութիւնն անվհատ ջանքեր ըրին, բնաւ խնդիրը մոռացութեան չտուին, այլ միշտ տաք պահած ի դէպս կամ յանդէպս հրահրեցին։ Հռոմ անցած օրէս ի վեր ամիս մը չանցաւ որ քանի մը անգամ ի նպաստ Ճօրտանօ Պռունօի և հակառակ Վատիկանու, ցոյց, պոռալ, կանչել, անկցի, կեցցէ են չլսէի, — Թո՛ղ այն չորենական վէճերը խորհրդարանի և ծերակոյտի կուսակցութեանց մէջ. բայց, ո՛վ որ չվհատեցնէ, և Ճօրտանօ Պռունօի արձանին կանգնան կարգադիր մասնախումբն ուսանողներն իւր գլուխ ունենալով յաղթեց և ամսոյս 9ին կանգնեց մեծ փիլիսոփայ ազատախոհ եղբայրին արձանն ի Գամբօ տէ՛ Ֆիօրի իւր վայրակոյտին իսկ տեղւոյն կամ կրնանք ըսել նաև Լեւոն ԺԳի և իւր համախոհից սրտին վրայ։ (2)

Արդ կ'սկսիմ չորաթ իրիկուընէն, որ առեն սկսաւ հանդէսը բովանդակ մայրաքաղաքին և մասնաւորապէս պատմական համալսարանին Միքէլ Անճէլական մեծ բակին մէջ։ Համալսարանին չրջակայ բոլոր փողոցներն արտասովոր կերպով լուսավառուած էին և հոծ բազմութիւն մը խըռնուած էր արեւելեան մեծ դրան հանդէպ, տեսնելու համար ուսանողաց մուտքը։ (3) Համալսարանին ներսն իրաւամբ ակնախտիղ տեսարան մը կը պարզէր։ 20ի չափ ելեկտրական արեւներ պարզապէս ցերեկի կը վերածէին գիշերն. հազարաւոր դրօշներ, ծաղկէ և դափնիէ պսակներ այն սքանչելի կամարները վերամբարձող սիւներուն վրայ պատուելով իրարու մէջ կ'անցնին, և հեշտանուէշ հոտ մը բիւրերին ծաղկանց գոյներուն հետ իրաւամբ հիւրիական վայր մը կը դարձնէ հանդիսավայրն։ Գրեթէ 4000 ուսանողք Իտալիոյ բոլոր և օտար երկրաց համալսարաններէն իրենց դրօշներով փութացած էին հոն։ Երեւակայել որ պատկառելի դէմք մը չկայ, ամենն ալ երիտասարդ և բոլոր այդ կրակոտ գլուխներուն վրայ կարմիր կանաչ կապոյտ՝ պատմական գտակներ (ամեն համալսարան իր ձեւով), մասնաւոր հանգամանք մը կուտար տօնախմբութեան։ Ազմուկն անպարագրելի է, սակայն ուրախութեան ցնծութեան այդ անհնարին իրար անցումը չգիտեմ ինչ տեսակ մը ըղձացումով կը համակէր զիս որ սկսայ լալ յոյժ գոհ։ Քաղաքավարական բոլոր ձեւակերպութիւնք դուրսը թողուած են հարկ չկայ զիրար ճանչցած կամ իրարու ներկայացած ըլլալու, ով որ հո՛ն է եղբայր է, զիրար կը գրկենք կը համբուրենք, կը պոռանք կը խնդանք, կ'երգենք, և անդադար կը ծափահարենք։ Ժամը 9 20ին նայիք ահա սկսան հասնիլ կարգաւ դասատուաց պատկառելի դէմքերը. խլացուցիչ է աղմուկը կեցցէներու և ծափերու։ Համալսարանին դռնէն ներս մտած թէ չէ դասատուն Թեւերու վրայ է արդէն և յաղթական ընծայիւք կը տարուի մինչեւ պատուոյ գահաւորակը զոր կը զարդարեն բոլոր համալսարաններու դրօշներն ու հոտաւէտ ծաղկունք և որոց մէջ կը բարձրանայ Ճօրտանօ Պռունօի ձիւնասպիտակ կիսարձանը։

Կարգն եկաւ բանախօսութեանց։ Համալսարանին տնօրէնն հակիրճ այլ ազդու բանիւք դրուատեց ուսանողաց եռանդն և այս մեծ յաղթանակին համար ցոյց տըրուած հաստատամտութիւնն։ Ապա շնորհաւորելով կարգադիր մասնախումբը, նմանօրինակ նոր յաղթանակներու համար նոր խրախոյս ներշնչեց, զոր ընդունեցին ուսանողք յոյժ փոթորկալի կեցցէներով և ծափերով։ Ցետոյ կարգն եկաւ մասնախմբին ամենէն գործօն և կորիճ անդամին Պօյի։ Այս յոյժ երիտասարդ յեղափոխականը մոլեգնացուց զուսանողս, կրնամ ըսել թէ իւր ամեն նախադասութիւն ծափահարուեցաւ որոտագին, և երբ աւարտեց խօսքն ընկերք գրկելով զինքն աղմկալից և ցնծալից յաղթական շրջան մ'ըրին մեծ բակին մէջ, որ առեն ուսանողաց պատիւ ընելու համար մասնաւորապէս դաւատ մը եկած նուագածուաց խումբ մը Մառսէյյէզ չալեց։ Վերջը կարգաւ սկսան խօսիլ ամեն համալսարաններէ եկող մասնախմբերուն նախագահները. ուսանողք տեսան որ ճառերուն վերջը գալիք չունի, մանաւանդ մէկը քիչ մը երկայն բանեց, ի՜նչ ընեն, սուլել չըլլար, հապա ուրեմն սկսան անդադար աղմկել կեցցէ գոչելով և ծափահարելով։ Ատենաբանը տեսնելով որ ինք իսկ իւր խօսքը դժուարաւ լսել սկսաւ, մեծաձայն կեցցէ մը պոռալով վար իջաւ։ Ահա նորէն իրարանցում և դժոխային աղմուկ։ Ժամը 10 ½ին հրամցուեցանք պէ-ֆէն որ համալսարանին մեծ սրահին մէջ պատրաստուած էր յոյժ շքեղապէս։ Հարկ կ'զգամ յիշեցնել ազնիւ ընթերցողին նախապէս ըրած յանձնարարութիւնս։ Ի՜նչ կ'երեւակայէք. այդ հազար հազար կրակ կտրած ուսանողներ, թշնամի ամեն տեսակ հնարեալ ձեւակերպութեանց մանաւանդ ասանկ պարագայի մը մէջ, յարձակմամբ սկսան թալլել ճոխ ուտելիքն։ Իրաւ է թէ սակայն եղբայրասիրութիւնը մինչեւ վերջն սքանչելի կերպիւ երեւցաւ ամեն առթի և տարալքի մէջ։ Երբէք մէկը միւսին վրայ չելաւ կամ հրել հրմշտկել ամենեւին, առաջնցներն սկսան դրկալի վերադառնալ և ինքզինքնին թալլել տալ ընկերաց երամներու մէջ։ Եկաւ վայրկեան մը որ մարդ մ'էր որ խնլքը դրեր էր հաշտեցնել ազատական և չ'ազատական գիտութիւններն, այսինքն լոյսը խաւարին, իրաւունքը անիրաւին հետ։

Հարկ չէ ըսել թէ յիմար մ'էր։ Այս մարդը սակայն առանց խոստովանելու չէր չէր կրնար ըլլալ. օր մը իւր տանէրէցին մանրամասն խոստովանեցաւ թէ Պռունօ ինչ կերպ բաներ կը սորվեցնէր իրեն։ Կ'ըսուի նաեւ թէ խոստովանահայրն իմացած ըլլալով իւր ծուխին ներշնչուածներն, սպառնացած էր զանի հաւատաքննութեան ատենին առջեւ ամբաստանել։ Կարճ կապենք, 1592ին իրիկուն մը (մայիս 24) հաւատաքննութեան դատախազը ձերբակալելով զՊռունօ կը բանտարկէ։ Ճիշդ միեւնոյն ժամանակ արիւնով կրակով լի դատավճիռ մը կ'արձակէր արդէն իւր դէմ Հռոմի կեդրոնական մեծ ատեանն հաւատաքննութեան։ Զորս ամիսներ յետոյ Պապին հրամանաւ մահապարտ Ճօրտանօն բերին ի Հռոմ և այն օրէն սկսեալ եօթն տարիներ աննկարագրելի տառապանքներով չարչարեցին զանի, պահանջելով որ ետ առնու իւր խօսքերն։ Ճօրտանօի սիրտն ալ պողպատէ, մինչեւ վերջը անդրդուելի մնաց։ Հոթանթոթներու վայել տանջանքներով երբ տեսան որ չկրնար ըլլայ, Պապը բարկացած հրամայեց որ միսերը փրցնեն կտոր կտոր . . . Պռունօ կը կրկնէր «զոր ինչ ասացի ասացի»։ Վերջապէս ողջովին այրելու դատապարտուեցաւ. և 1600 փետրվար 4ին մեծաւ հանդիսիւ այրեցին խեղճ Նօլացի եղբայրն որուն կեանքը ծայրէ ի ծայր վարախրոսութիւն էր արդէն։

այս ալ անբաւական, այն ատեն սկսան պնակներով Թուղթերով անուշեղէնք և այլն տեղալ այդ վխտացող եռացող բազմութեան գլխուն։ Առաջի բերան վերմուիմի չիշերը դատարկեցան և ամեն դատարկած շիշ ոտքի տակ դնաց, կէս ժամու միջոցին բոլոր գետիններ զանազան խմելիքներով թրջած և տուրմի եւ այլ անուշեղէնաց հետ խառնուելով լպրծուն դարձուցին սրահին մարմարեայ յատակն։ Այն ատեն անճարակներն սկսան քաշուիլ և քաջերը տէր մնացին այս բաղդոսական պայքարին, և սեղանները տակն ու վրայ դարձուցած դաւաթներ ձեռքերնին սկսան երգել եւ կոնծել։ Գարեջուրի տակառներուն վերջը չեկաւ, տակառ մը բացուիլն ու դատարկիլը 5 վայրկենի գործ էր։ Բնաւ կռիւ, բնաւ վէճ, բնաւ դըժգոհ ակնարկութիւն մը, այլ միշտ սէր համբոյր երգ և զիրկնդխառնութիւնք։ Գարեջուր խմելէն կշտացած կամ առաջ անցնելու քաջութիւն չունեցող ուսանողներու ստուար խումբն անդին երկրորդ սրահի մը դուռին եւ պատուհաններուն կառչած «ի սէր Ճօրտանօ Պռունօի, քիչ մը պաղպաղակ տուէք» կը պոռային։ Անկարելի է, դուռը չրացուիր. օ՛ն պատուհանին երկաթ վանդակներէն։ Իրաւ է թէ ոմանք ուտելով մեռան, ոմանք ալ չուտելով։ Մտերիմ ուսանող մը իւր Թաշկինակին մէջ 10 հոգու բաւելու չափ պաղպաղակ լցնել յաջողած էր զոր օրինակ. քանի ուրիշներ ալ հոտն անգամ չկրցան առնուլ։ Հուսկ բանի, կերուխումի եղական յեղափոխութիւն մը։

Ժամը կէս գիշերին կը մերձէր, համալսարանին ներսը արքայութենական երեւոյթ մը առած էր հարիւր հարիւր պէնկալեան գունեղ լուսերէն որք կրակի գոյնով կը լուսաւորէին այն կրակէ ուսանողները ոյք ծերակուտական Բիէս Անթօնիի կառավարութեամբ անհուն քատուլ մը կազմակերպած կը յորձանէին կ'ալեկոծէին անպատմելի խրախճանութեամբ մը։ Քատուլին վերջը կալօփ մը ըրին ուր իրաւամբ ուսանողներէն զատ միակ սատանայները կրնան ընել։ Այս ալ լմնցաւ, հիմի ի՞նչ ընենք, պոռաց մէկը. ի՛նչ որ կ'ուզենք պատասխանեցին։ Օ՛ն, սկսան ուսամարձ վազցնել երեւելի ուսանողները, պոռալով կանչելով ու աղմկալի քրքիջներով։ Պատկ կամ փոխ չկար նետելու համար այս մեծապատիւներուն, ուստի գոհացան կոտրած ֆլէօրներու (գինւոյ շիշ) յարդէ պատեաններով ողջունել այս ապագայ մեծ մարդիկն, հայրենեաց յոյսերը։

Համալսարանի օծապտոյտ աշտարակին զանգակը կէս գիշերն հնչեց, ալ ամենքս ալ քրտնած ջուր կտրած էինք, եւ չիտակն ըսելով չգիտէինք թէ ո՞ւր էինք ո՞ւր էինք ի՞նչ կ'ընէինք։ Կարմրելու բան մը չկայ քանի որ ալեզարդ անմահներ մեզ հետ ոչ մի խողէ և կատակէ վար չմնացին։ —Հուսկ ուրեմն չորս հազար ուսանողները, հինգ հինգ, զօրքի կարգաւ չարուած սկսանք տողանցութիւնք։ — Կառնփալտիին այն դիւթիչ քայլերգով մեծ բակին մէջ երեք շրջան ընելէ վերջը, նոյն քայլով դուրս ելանք կապը քակուածներու պէս . . . —Համալսարանին հրապարակին մէջ ասեղ ձգելու տեղ չկար եւ այդ հոծ խռնուածը երկար ծափահարութեամբ ողջագուրեց մեր Թափորն. հրապարակի մէջ մեզ սպասող նուագածուաց մի ուրիշ խումբ առաջ անցնելով սկսանք երթալ դէպ ի Գամբօ տէ Ֆիօրի։ Ցնծալից Թափորին անցած բոլոր փողոցներու տանց պատուհաններէն կը բարեւէին մեզ ճրագներով, Թաշկինակներով եւ ծափերով։ Քայլընթացը միշտ զինուորական կանոնաւորութեամբ՝ շրջանն ըրինք հրապարակին, միշտ բարեւուելով չրջակայ պատուհաններէն։ Ուսանող մը զօրաւոր ձայնիւ «կեցցէ Գամբօ տէՖիօրի» պոռաց. ուրիշ մը պատասխանելով «չէ՛, կեցցէ՛ Գամբօ տի Ճօրտանօ Պռունօ», ա՛լ որոտագին ծափերը փոթորկեցին օդը։

Ժամանակ էր տուն դառնալու. ճանապարհին բոլոր կլերական պալատները չարաչար սուլեցին եւ ընդհակառակը, կարի համակրալից ցոյցերով ի պատուհան գոչեցին ազատականներն եւ հայրենասէրները. Ժամը 1 ½ին իմ տանս մօտ հասած ըլլալով հազիւ կրցայ ճողոպրիլ մոլեգնած ամբոխէն եւ հանգչիլ լի ներհակ յուզումներով։

Գիշերը հաւի պէս քնացայ եւ հաւախօսի ժամուն ատեն արդէն արթնցած էի։ Ժամը վեցին փողոց ելնելով գնացի ի Բիա՛ցցա Թէ՛ռմինի, (ժամադրավայր հանդիսին մասնակցող ընկերութեանց)։ Հռոմի առանց այն ալ միշտ ոգեւոր փողոցներուն մէջ արտասովոր իրարանցում մը կը նշմարուէր, ամեն ոք տօնական հագուստներն հագած, ամեն փողոց նուագարաններու ձայներ, քայլերգեր, դրօշներ եւն.—Այդուն այս վաղաժամերուն յորս փափուկ քեռն ընդհանրապէս դեռ Մորֆէի գրկաց մէջ ամենայն առաւօտին անուշ անուրջներով կ'օրօրի, կը նայիք որ երամ երամ Թառեր են Թափորին անցնելիք լայնափառ պողոտային դէմ ընդ դէմ չարուած պալատներու պատուհաններու եւ պատշգամբներու վրայ։ Ժամը ճիշդ իննին ժամադրավայրն էին ամենքեան։ Արեւը բարձրացել եւ ճոխացել պերճափառ, անհնարին շողշողմամբ կը լուսաւորէր այդ հարիւր հազարաւոր հանդիսականաց, դըրօշներուն, պսակներուն եւն. աննկարագրելի խառնուածքը։ Քանի մը վայրկեանէ առաջ անցաւ չորս հազար համալսարանական աղմկալի ամբոխն որուն հետեւիլ սկսան առանց կարգի խտրութեան բոլոր միւս ընկերակցութիւնք։ 1970 դրօշ եւ աւելի քան 2000 պսակ համրեցինք։ Ներկայացուցիչ ընկերակցութեանց Թիւն 6000 ը կ'անցնէր ի հաշիւ չառնլով Հռոմի—97 նուագածուաց խումբեր կ'ընկերանային Թափորին որուն երկայնութիւնն 3 ½ քիլոմէթրօ էր. երբ մէկ ծայրն արդէն հասած էր արձանին կանգնած հրապարակը

սպիտակ Թաթիկներով գօյնզգոյն Թղթի կտորներու անձրեւ մը կը տեղացնէին արդէն այնքան բազմերփեան Թափորին վրայ։ Այս Թուղթերուն վրայ Ճօրտանօ Պռունօի ըսած մեծ խօսքերը տպուած էին։ — Հռոմի հակակղերական կանանց ստուարաթիւ խումբ մը սքանչելագեղ պսակ մը առած կը մասնակցէր հանդիսին։ Թափորին անցած փողոցներուն տանց պատուհաններուն պատշգամբներուն առնեաց վրայ և փողոցը լայն սալայատակներուն վրայ լցուած ստահակները ծիծեռնիկներու պէս լապտերներու կոթէն վեր ելած չորենակ կը աղմկեն կը ծափեն մեծ և յաղթական Թափորին անցքը։ Ամենէն լուրջը և անձայնն Մասոններու ընկերութիւնն է, իսկ ամենէն աղմկալին ուսանողաց, արմատականաց և այլոց խումբերն են։ Ցանուն Ճօրտանօ Պռունօի ոչ սակաւ նոր ընկերակցութիւնք կազմուած էին և սեւ սեւ դրօշներու վրայ փիլիսոփային փայտակոյտը և չարչարանաց այլ գործիներ նկարած էին։ Աւստրիական դեսպանատան առջեւ դրօշները վար առին ի նշան հակակրանաց։ Նուագածուաց բոլոր խումբերն ալ անդադար Մարսէյյէզ կամ Մարչէօ տի Կարիպալտի, կամ մանաւանդ իտալացւոց ջիղերը ելեկտրացնող Իննօ տի Մամէլի կոչուած քայլերգը կը նուագէին։ Ամեն դիմաց վրայ լուր գոհունակութիւն մը դրոշմուած եւ ամեն աչերու մէջ խանդավառ սիրոյ շողշողում մը եւ անընդհատ ժպիտ մը շրթներու վրայ։

Զգիտեմ ինչպէս փղձկեցայ տեսնելով այս գունեղ ոգեղ եռանդնաբորբոք անծայրածիր Թափորն որ էվվիվաներու (կեցցէներու) անասելի գոչիւնով մը ծափերու որոտ մը հանելով կը մրրկէր բազմութիւնը մէկ ծայրէն միւսը։ Բանիներու հանդիպեցայ որ արտասուածոր աչօք չէին կըրնար խօսիլ, կը գրկուէին կը պագնուէին, հեխմացայ և ես ալ սկսայ լալ հանդէպ այս սրտաշարժ վսեմ եղբայրասիրութեան։ Եւ անկարելի էր չի լալ։

Այս օրն ոչ թէ միայն ազատ մտածումի նուիրականացման տօնախմբութիւնն էր, այլ մանաւանդ սիրոյ և եղբայրութեան և հաւասարութեան գերագոյն հանդէս մը։ Ամէն բերնի, շրջանակի, լրագրի կամ գըրքի խօսքն է Ճօրտանօ Պռունօն որոյ կենսագրութիւնը, պատկերներն և այս օրուան հանդէսին առթիւ կոխուած մետայլներ անհամար քանակութեամբ կը ծախուին։

Ա. ՖԷԹՎԱՃԵԱՆ

(1) Նկարագրելիք տօներս յունիս 9ին կ'սկսին և 13ին կը վերջանան, բայց, տօնորէն անմիջապէս յետոյ տկարութեան մը պատճառաւ արգիլուած ըլլալով ինձ որ և է գրաւոր, այսօր միայն կրնամ գոհացնել փափաքս։

(2) Հարկ կը համարիմ կարճիւ կենսագրական մը ընել Ճօրտանօ Պռունօի.

Նաբոլիի տէրութեան Գազէրթա գաւառին Նօլա գիւղաքաղաքին մէջ ծնաւ նա 1548ին և մինչ 24 ամի հասակը դոմինիկեանց կարգին կրօնաւոր մ'էր։ 20 տարեկան էր երբ առաջին անգամ պատարագեց։ 1572ին ձգեց կրօնական կենցաղն և դարձաւ յաշխարհական ասպարէզ։

1582ին հաւատական աւելորդապաշտութեանց դէմ ծակիչ և յոյժ հեգնական կատակերգութիւն մը գրեց որ իւր առաջին գործն եղաւ։ Ամեն պատմութիւն գիտցող աստի կրնայ երեւակայել թէ, որքան խիզախ մէկն է եղեր Ճօրտանօն։

Ճօրտանօ սպառնալեաց տակ մնալով հեռացաւ Իտալիայէ որպէս զի իւր գաղափարաց աւելի համարձակ Թեւ տայ օտար հողի վրայ և այսպէս սկսաւ շրջանն ընել Եւրոպայի։ Ողջակէզ փիլիսոփայն, ի բաց առեալ Ժընեւ քաղաքն, ուր որ գընաց մէկէւ նախապէս պատիւ և ընդունելութիւն գտաւ բայց ի վերջոյ հալածեցաւ և այս կամ այն կերպով երկրէ երկիր չեղաւ վերջապէս։ Ի Լոնտոն ժամանակին Էլիզապէթ թագուհիէն անգամ պատուասիրուեցաւ։ Ամեն գնացած տեղն հարիւրներով բարոյական, փիլիսոփայական, բընաբանական, հոգեբանական եւն. եւն. հրատարակութիւններով կը սերմանէր իւր հունտերն Եւրոպայի ամենէն հին համալսարաններուն մէջ դասախօսութիւններ ըրաւ յեղափոխել ցոյն վայր աւանդուած և ընդունուած միտքերը։ Փրակայի համալսարանին մէջ մաթէմաթիքայի և մըտաւորական փիլիսոփայութեան դասեր տուած ատեններ Գերմանիոյ կայսեր ներկայեց 106 տետրակներ «Ցդազդս համեղբայրութեան ժողովրդոց» յորջորջեալ։ Օր մըն ալ ճանճրացած գերմանական աշխարհի տափակութիւններէն (չնայելով որ դուքսերու և մեծամեծներու հետ կը տեսնուէր) Ցանդփորթի մէջ Ջիօթօ Պէօթանօ անուն Վենետիկցի հարուստ վաճառականի մը հետ ծանօթանալով հայրենի երկրին կրակը սրտարծեցաւ իւր մէջ։ Գեղեցիկ օր մ'ալ վաճառականը հրաւիրեց զՊռունօ գնալ Վենետիկ և կրկին հետ

(3) Ուսանող բազմաթիւ բարեկամաց միջնորդութեամբ կարգադիր մասնախումբը տոմսակ մը տուած էր ինձ և մտայ ներս

ՑՕՐԻՆԱԿ ԵԼԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԲԱՌԱՐԱՆ
ԹԻՒ 25,000

[illegible]

441

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ Արեւելեան երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան համար Բաժնեմներ կրնայ գնել Օսմ. կայս. Պանքային ի Ղալաթիա, ժամ 10 էն մինչեւ 3 ½։

Կ. Պոլիս, 1 յունիս 1889

ԳՐ. Տ. ԹԻՐՔԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՎԱՌԵԼԵԱՑ

Բերա, Եէնի Չարշը Փողոց,

Ղալըպ Սէրայի պարկին ներքեւ, Թիւ 76

Ամէն տեսակ ընտիր փայտեր, ածուխ, հանքածուխ, և կաղնի ածուխ կամ գօգ։

Գին դիւրամատչելի և յանձնելի ամէն ուզուած տեղեր։ 520 2—10

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Վսեմ. Տօքթ. Ստեփան փաշա Ասլանեան՝ Թէեւ բնակարանը փոխադրած է Սկիւտար, Պաղլարպաշը Թիւ 40, պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն հանդիպիլ մեր դեղարանն, Կօսքա Լալէլի-ճամիի դէմ Թիւ 15, երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը, կէս օրէն երկու ժամ յետոյ։

4—15 516 Դեղագործ

Տ. Ա. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԵԱՆ

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պոուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ձգութի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համեղ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

Բազար կիւնլէրի ագշամը Արնավուտ քէօյինտէն քէօբրիւէ վաբօրլարըն վագթը ու հարաքէթլէրի իւէ օդրայաճագլարը իսկէլէլէր պէր վէճհի աթի պէյան օլունուր։

Սաաթ	Տագիգա	
10	—	Գուրուչ. Օրթ. Պէչիք.
11	—	Օրթ. Պէչիք.
11	30	Գուրուչ. Օրթ. Պէչիք.
11	50	Օրթ. Պէչիք.
12	45	Օրթաքէօյէ գատար

454

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ իչուն ալընաճագ լահմ վէ միւթէֆէրիաթը իլէ բուղչնը սատէ վէ չաիր վէ ալէֆ վէ դահվէնին թէմուզը բումինին տեօրտունճի սալը կիւնի դարարը դաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ ֆէրտասը չարշամպիհ կիւնի եւղատէ պէչ Թէնգիլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն զիքր օլունան կիւնլէրտէ Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

27 Հազիրան 305

314 3—3

ՏՐ. ՔՆՈՐՍԻ

Հակատենդային դեղ, շինուած ի ծեռն

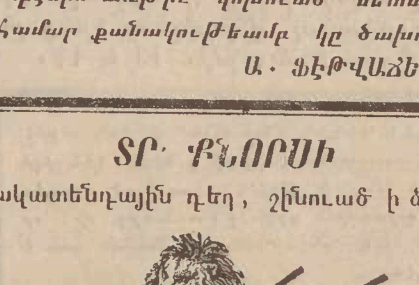

Մայսդըր Լուսիուս Պրուննինկի, ի Հէօխըսդ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Քնորսի Անթիբիւրինն, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ'առնուի՝ ջրի կամ ուրիշ ո և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամէնէն ազդեցիկ ու ամէնէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անդարի, ջղային ցաւի, յօդացաւի, ժանտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Ջերմապէս կը յանձնարարուի Բժշկական համալսարանէն։

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղգործի և դեղավաճառի քով։

Տր. Քնորսի Անթիբիւրինի վրայ փրնտռել Առիւծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Քնորսի ստորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ՄԵԾ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

1853

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Թիւ 27 Ֆինճանճըլար Սթանպօլ

Թիւ 472 Մեծ փողոց Բերայ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ԿԱԶՄ

ԴՐԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ

ՏՈՒՄԱՐՔ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ Ի ՀՐԱՄԱՆԻ

Տպագրութիւն

Այցետոմս, Հաշուեցոյց, Շրջաբերական, Հրաւիրագիր, Նամակագլուխ եւն. եւն. եւն.

Ցանձնառարութիւնք խնամով եւ փութով կը կատարուին։

AU PANTEON

[illegible]

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մօտ դրան դէմ Թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծ[illegible] ամրան եղանակին համար, Բարիզէ բերի[illegible] մետաքսէ և բրդէ գեղեցիկ կերպասներ[illegible]

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին[illegible] տարազին և ընտիր տեսակէ են, [illegible]

Հարամանեայ օժիտ պատրաստող ընտա[illegible] [illegible] 492 20—20

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԸ ԲՐԻԹԻՇ եւ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127 — ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 1,932,350

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200 — ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐԻՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած [illegible] ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց [illegible] գումարի ... 15,000,000 Անգլիական Ոսկի կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

·ՄԱՐԻԹԱՅՄ·

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկիւնն որկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՄԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

"ՖՕՐԹՈՒՆԱ„

Ընդհանուր ապահովագրական Անանուն Ընկերութիւն

Հիմնեալ ի Պերլին յԱմին 1868

Դրմգլխ. 1,875,000 Փր.

Պհեստ. դրամ 1,337,000 »

"ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖԷՐ„

Ծովային, Գետային եւ Ցամաքային ընդհանուր ապահովագրական Ընկերութիւն

Հիմնեալ ի Տիւսէլտօրֆ, 1845

Դրմգլխ. 3,750,000 Փր.

Պհեստ. դրամ 3,099,367·15

Ընկերութիւնքս որք միացեալ են Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, փոխադարձ երաշխաւորութեամբ կ'ապահովագրեն ամէն տեսակ վաճառք և դրամածրարներ, ընդդէմ ծովային, գետային և ցամաքային փոխադրութեան վտանգաց, խիստ շահաւոր պայմաններով։

ՀԱՆԶԷԱԹԻՇԷ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հիմնեալ ի Համպուրկ յԱմին 1874

Դրամագլուխ	3,750,000 Փր.
Պահեստի դրամ	600,000 »

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներ, կարասիք, մթերանոցներու և վաճառատանց մէջ ապրանքներ, ամենաշահաւոր պայմաններով։ 583

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ ուզողներ կը հրաւիրուին դիմել առ ՏԻՐԱՆ Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ընդհանուր գործակալ վերոյիշեալ երեք ընկերութեանց, ի Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու Բասիմ Փաշա Խան, թիւ 13 և 14։

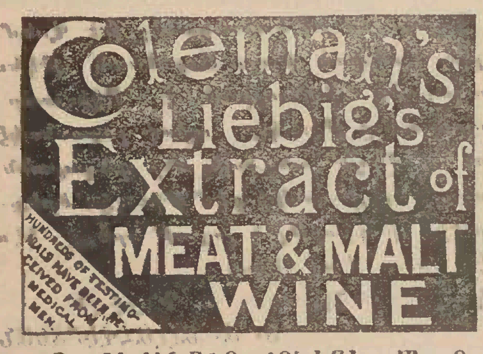

ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ հեշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, Լիէպիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս անուշահամ, զօրաւոր և դրդռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է։ ՀԱԶԱՐԷ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ տուած են իրենց վկայութիւններն։ Ահա կը թարգմանենք վկայութիւնն այլ մը

Թ. ՌԷՅՆՈԼՏՍ ՃՈՆԷՍԻ, Մ. Ռ. Ս. Ս. Լ. Լ. Մ. Ք. Ս. Ռ. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Րոտ և 24 Համիլթըն Սգուէյր

Պրընհիլ, 2 սեպտեմբեր 1888

Պարոնայք — Ի նկատ առնլով խարդախ մրցման մը հանած ալեկոծումն լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ ասոր առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ, որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք լերած եմ հրաշալի արդիւնք զորս պարզ գինին (առանց մսոյ) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն — Թ. ՌԷՅՆՈԼՏՍ ՃՈՆԷՍ

Ի վերջոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկք ջերմապէս յանձնարարած են զայն։

Հարցնել ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիէպիկի մսի և Մալթի խառնուրդով դեղագործոց կեդրոնի։

Դիմեցէք առորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիմանի ընկերութեան գործարանին Ս. Ֆրանս նորունց և Լոնտոն։ ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 80

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

[illegible]

Այտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Վճարեալ »	10,000,000
Մինչեւ այժմ [illegible]	12,000,000

[illegible]

Տեարք Պալեօլեան և Պալքճեան Զմիւռնիա. Փասքալեան և Ցամանդեան Ատանա. Գ. և Ս. Սերթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆեան և Տէրանեան Ադանա և Սպարթա. Սիմէոն Տէյլիմենեան օղլու Քօնեա, են են։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և պաշտօնէից տէր անձանց իբր նախադաշտ պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր պաշտօնէից ապագան ապահովել կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի հարուածներէն հեռի պահելու համար ուստի արդեօք հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վճարողականութեան ճոխաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբեշթի մէջ ի ներկայութեան կառավարական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի չահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ առնելու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (վաւերացեալ Աւստրիոյ-Հունգարական կառավարութեան նկատմամբ Նախարարութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 286

ՇՔԱԴՐԱՄ

ԱՄԷՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՌՈՒՇԼԻԷՕԻ ԿԱՅԼԱԿՆԵՐ

Ափրոդիտեան գրգռիչ դեղ (մարգարտաձեւ լուծելի քաբսիւլներով)

ՊՈՒՐԺՈՊԻ

Առաջնակարգ դեղագործ, մատակարար հիւանդանոցաց, Ռամպիւդօ փողոց, Բարիզ

Կատարելագործեալ ՌՈՒՇԼԻԷՕԻ ԿԱՅԼԱԿՆԵՐԸ գերազանց դարման են ամէն վաղահաս սպառման պարագայի մէջ. ճանչցուած են իբր ծննդական գործարանաց ամենէն հզօր գրգռիչները. բաց աստի իւր փրկարար ազդեցութիւնը ստամոքսին վրայ՝ կազդուրիչ շարքին մէջ կը դնէ զինքը։

ՌՈՒՇԼԻԷՕԻ ԿԱՅԼԱԿՆԵՐԸ բնաւ վերաբերութիւն չունին մինչեւ հիմա գովաբանուած ամէն գեղերուն հետ որք վնասակար են։

Ափրոդիտեան այս նոր դեղը կը ներկայացնենք ընդհանուրին ուշադրութեան իբր դեղ մը որուն ազդեցութիւնն ապահով է և անվնասութիւնը բացարձակ։ [կարգալ յայտարարութիւնը։]

Ի թուրքիա ներկայացուցիչն է Յ. Պէլլիս, Ֆլինտըլեան խան, Պոլիս։ Ի Կ. Պոլիս կեդրոնատեղին են Գեղարանք Տէլլա Սուտա, Յ. Աքլավօ, Բրիտանական, Քիւչիւքեան եղբարք և Անաստասիատէս ի Բերա. Թիլթօս, Տ. Աբէսթորիատէս և Ա. Գասդորիատէս ի Ղալաթիա. Տ. և Մ. Մէգիքի ի Պոլիս. Ինչար եղբարք յԻզմիր. Հ. Խիւ, ի Սէլանիկ։ 337

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՁՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիթ ով շոռլ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղէն բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւնները ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, սիրով համ ու հոտ ունի, գինեգոմարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐՁԷԼ 443

MYRTOL du Dr LINARIX

1244 *Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris*

Le **MYRTOL LINARIX** est présenté sous forme de **Globules** employés avec le plus grand succès contre les

AFFECTIONS CHRONIQUES DE LA POITRINE

Rhumes, Bronchites, Catarrhe, Asthme avec Oppression et Palpitations.

Les **GLOBULES DE MYRTOL LINARIX** doivent être pris à la dose de 6 par jour : 2 le matin, 2 vers midi et 2 le soir.

Toutes les personnes qui prennent les **VÉRITABLES GLOBULES DU Dr LINARIX** *s'accordent à reconnaître qu'elles respirent plus facilement.*

Exiger les **Véritables Globules Linarix** *de* **CLIN & Cie**, *de* **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ. կօշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիղմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամէն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեանօթները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տարրկայն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կա՛մ սպունգի կտորով մը կա՛մ վրձինով։ Թրջուած մակերեւոյթն ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹՈՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՔՃԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գպացութիւնները շատ խիտ են, և անբաղդատելի են բուրման առատութիւն և տեւականութիւն։ Ահաւասիկ անոնցմէ մէկ քանիին անունները։

ԹԷՆԿԼ ՎՈՒՏ (Թէնկլի փայտ)	ՄԱԹԻՈԼԻԱ
ՎՈՒՏ ՎԻՈԼԷԹ (Մանիշակ անտառաց)	ՃՈՔԻ ՔԼԸՊ
ԼԻԼԻ ՕՎ ՏՀԻ ՎԱԼԷՅ (Շուշան հովտաց)	ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՀՈՒԱՅԹ ՐՈԶ (Ճերմակ վարդ)	ՄԱՐԿԱՐԻԹԱ
ԳՐԷՊ ԷՅՊԼ ՊԼՈՍՍԸՄ	ԻԼԱՆ ԻԼԱՆ
ՀՈՒԱՅԹ ՀԷԼԻՈԴՐՈՓ	ՕՐՈՐՈՆԱՔՍ
ՍԹԱՖԱՆՕԹԻՍ	

Այս և այսպէս ուրիշ հոտաւէտ նիւթեր մեծ հաչակ հանած են Եւրոպայի արքունեաց, ազնուականութեան և բարձր դասու մէջ, իրենց հոտին փափկութեան և տեւականութեան համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳՈԼՈՆԵԻ ՋՈՒՐ. Ուրիշ և է գործարանները եղածէն գերազանց է։ Մէկ փորձ միայն կը բաւէ։

ՕՐԱԼԻՆ ՓՈՇԻ ԴԷՄՔԻ ՀԱՄԱՐ. Այս փոշին յաղթած է մինչեւ հիմա բոլոր գործածուածներուն աեզ և ընդունուած է ազնուականութենէն և բարձր դասէն։ Դիմաց գոյնին փափկութիւն կուտայ, առանց հետք թողլու, մորթը կը պահպանէ արեւէն, հովէն, և փշտիկները կ'արգիլէ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար, պէտք է դիմել միայն ի Պոլսոյ միակ գործակալին ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

231 Անգլիական ընդհանուր մթերանոց

Թիւ 95 և 97, Նիւքսէք Գալտըրըմ, Թրամուէյից կայարանին մօտ, Վոյվոտայի պահականոցին կից։

ՑՕԴԻԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՁԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. լը Բեռըէէլի հատաւոր Սէլ տը Լիթինները, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդուութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց։ 445

ԼԸ ԲԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cie. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մ'է զուտ բուսեղինաց, է պատնահաւ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ Փիզիգական տանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ փորձութեամբն։ Այս Փիզիգական տանգարումները յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անհամ բոյր նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թացուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ առաջ եկող հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուսեալ ծանհոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծածկոցներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը հեղէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և զայս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն սառնգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 166

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ 1686

1889 ՅՈՒՆԻՍ 4 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոսփորէն Էլնող շոգենաւեր

11 — Վանիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիք.
11 — Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.
11 — Եէնիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Ամէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
11 20 Պէյգօզ Բաշապ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
11 45 Ռ. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյտ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիքթաշ
12 15 Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշապ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խուզ.
1 — Եէնիմ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
1 30 Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյիւքտո. Թարպ. Պէյգօզ Բաշապ. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկել. Պէյ. Գուզ. Գապ.
2 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտերէ Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.
2 50 Մեզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկել. Պէյլ. Գուզկ. Խուզ.
3 — Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
4 — Մեզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշապ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք,
4 15 Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյիւքտո. Թարպ, Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
5 45 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքտո. Թար. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիքթաշ
7 — Եէնիմ Մեզարպ, Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշապ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար սար Գանտոլ. Արնավ. Չէնկել. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Խուզ.
7 45 Ա. Ռ. Գավ. Մեզպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկէօն Ռ. Հիսար Պէպէք. Արնվ. Օրթաք. Պէշիկ.
8 45 Մեզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ. Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խուզ.
9 — Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
10 — Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Օրթ. Պէշիք.
10 30 Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. Պօյճ. Ռ. Հիսար Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
10 45 Եէնիմ. Մեզպ. Պէօյ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խուզ.
11 — Մեզպ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէշիք.
12 — Մեզպ. Պէօյիւքտո. Թարպ. Եէնիք. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ.

Կամուրջէն ելնող շոգենաւեր

12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Եէնիմահալլէ
1 — Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մեզպ. Եէնիմ.
1 45 Խուզ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ.
2 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մեզպ. Եէնիմ.
2 — Գապաթ. Խուզ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկելք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
3 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյճ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Եէնիմ.
3 30 Խուզ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Եէնիմ.
4 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Ռ. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Եէնիմ.
5 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
6 — Գապաթ. Խուզ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթագ. Արնավ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյ. Մեզարպ. Եէնիմ.
7 — Պէշիք. Խուզ. Գուզկունճ. Օրթագ. Պէյլէր. Չէնկել. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւքտո. Մեզպ. Եէնիմ.
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէն. Թար. Պէօյ. Մեզ. Եէնիմ.
9 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյիւք. Մեզպ.
10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպուգլը Բաշպ. Պէյգ. Թար. Մեզ. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15 Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյ. Մեզարպ.
11 — Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշապ. Պէյգ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանք.
12 — Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիմ. Թարպ. Պէօյիւք.

ՔՐԻՍԹՕՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878Ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է Արծաթազօծ ոսկերչական գործոց

և ՔՐԻՍԹՕՖԼԻ անունն ամբողջ
Միակ երաշխաւորութիւն գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՕՖԼԷ ՍՊԱՍՔ

ՍՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱԶՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոյ մրցման, որ անշուշտ տեսակին յատուկ ինքնին նորհիւ կրնայ լինել, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ՇԱԽԵԼ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին միտքն հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՕՖԼ անունն ամբողջ տառերով։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՕԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինել թէ մեր անուամբ տարին ապրանք չպիտի ծախուի իրենց։ 85 ՔՐԻՍԹՕՖԼ և ԸՆԿ.